Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).
ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.
Матэр'ялы прымаюцца з 9-й да 3½ гадз.
Невыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не вяртаюцца.

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible]
ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: [illegible] Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. падатку.
ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: [illegible] Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

Падпіска прымаецца ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах. Абвесткі прымаюцца канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

9 ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 176 (2364) Серада, 1-га жніўня 1928 г.

Да асеньняй пасяўной кампаніі.

Надыходзячая асеньняя пасяўная кампанія гэтага году мае вялікае гаспадарчае і палітычнае значэньне.

Вынікі асеньняга севу зьявяцца паказальнікам, наколькі мы добра падрыхтаваны, каб правільна вырашыць задачы, якія ставяць перад намі зараз партыя і савецкая ўлада.

У нас, на Беларусі, як раней, гэтак і цяпер, уласнага хлеба дзеля пракармленьня ўсяго насельніцтва ад ураджаю да ўраджаю не хапае. Хлеб заўсёды ў пэўнай колькасьці прывозілі ў Беларусь з іншых мясцовасьцяй Савецкага Саюзу. Гэтае становішча зьяўляецца ненармальным, яно мае свой адбітак на ўсіх гаспадарчых мерапрыемствах. Нараканьні на кепскую глебу і кліматычныя ўмовы ў нашы часы не апраўдваюць нізкай ураджайнасьці нашых палёў і слабой вытворчасьці нашай сельскай гаспадаркі. Пры належных уважлівых адносінах да сельскай гаспадаркі ўраджайнасьць хлеба на Беларусі можна павялічыць у дватры разы. Прыкладам гэтага можа быць Нямеччына. Там ёсьць мясцовасьці па якасьці глебы і па кліматычных умовах падобныя да нашых палёў. І вось там, дзякуючы культурнаму вядзенню гаспадаркі, ураджайнасьць перавышае амаль у тры разы ўраджайнасьць нашай гаспадаркі.

Галоўнай прычынай слабай вытворчасьці збожжа ў нашай сельскай гаспадарцы зьяўляецца адсталы спосаб вядзеньня яе і параўнаўча недастатковы азімы клін.

Тыя труднасьці, якія на працягу апошняга часу мы мелі на хлебным рынку, тлумачаць нам, што на асеньнюю пасяўную кампанію бягучага году мы павінны зьвярнуць асаблівую ўвагу.

Мы павінны ў гэту кампанію дабіцца: максымальнага павялічэньня агульнай пасяўной плошчы, замацаваньня і павялічэньня росту калгасаў, саўгасаў і розных прасьцейшых вытворчых аб'яднаньняў, палепшаньня якасьці пасеўнога матэр'ялу ў сялянскіх гаспадарках.

Трэба накіраваць усю ўвагу на тое, каб перш за ўсё не засталося ніводнага кавалку азімых палёў не засеяным.

Шэраг практычных мерапрыемстваў павінны быць накіраваны да павялічэньня ўраджайнасьці азімых хлябоў і наогул павышэньня ўраджайнасьці ўсіх пасяўных культур сельскае гаспадаркі.

Адным з мерапрыемстваў па ажыцьцяўленьні гэтай задачы зьяўляецца: палепшаньне сыстэмы вядзеньня сельскай гаспадаркі, лепшая апрацоўка глебы, шляхам ужываньня сельска-гаспадарчых машын і прыладаў, палепшаньне ўраджайнасьці глебы пры дапамозе штучных угнаеньняў і ўжываньне высокасортнага насеньня.

Тыя гаспадаркі, якія карыстаюцца яшчэ трохполкай, павінны ўсімі сіламі імкнуцца да пераходу на шматпольле, як да мэты пашырэньня пасяўной [illegible]

[illegible] рассрочка павінна давацца ў першую чаргу бядняцка-серадняцкай часткі сялянства, галоўным чынам, калектыўным аб'яднаньням гэтых бядняцка-серадняцкіх гаспадарак. Народны Камісарыят Земляробства, дзеля задавальненьня патрэбы сялянства БССР у штучным угнаеньні пад час асеньняй сяўбы, увозіць каля 500.000 пудоў гэтага ўгнаеньня. Дзеля забясьпечаньня насельніцтва насеньнем утвораны спэцыяльны насенны фонд, значна пашырана сетка збожжаачысных пунктаў. Са ўсёй уважлівасьцю адпаведнымі ўстановамі арганізуецца шырокае забесьпячэньне насеньнем незаможнага сялянскага насельніцтва і, у першую чаргу, калектыўных і бядняцкіх гаспадарак. Намячаюцца шырокія мерапрыемствы агранамічнай дапамогі сялянству ў часы пасяўной кампаніі.

Палепшаньню спосабу вядзеньня сельскай гаспадаркі і павялічэньню засеву павінна таксама дапамагчы кантрактацыя. Кантракты будуць заключацца пераважна з вытворчымі аб'яднаньнямі сельскіх гаспадарак. На падставе гэтых кантрактаў будуць выдавацца авансы пад засеў азімага кліну, прыблізна каля 8 рублёў на адну дзесяціну пасеву. Вось галоўнейшыя мерапрыемствы матэр'яльнага і арганізацыйнага характару з боку дзяржавы ў пасеўкампаніі.

Аднэй з перашкод у пашырэньні вытворчасьці нашых сельскіх гаспадарак зьяўляецца іх раздробленасьць. Гэта становішча само сялянства пачынае ўсьвядомліваць як акалічнасьць, якая перашкаджае росту і палепшаньню вытворчасьці сельскае гаспадаркі.

Выхад з цяжкага становішча, якое ўтвараецца з прычыны раздробленасьці сельскіх гаспадарак, сялянства пачынае бачыць у калектывізацыі. На працягу часу ад 1-га кастрычніка 1927 году да чэрвеня 1928 году колькасьць калектыўных гаспадарак павялічылася амаль удвойчы. За гэты-ж час павялічылася на 50 працантаў колькасьць іншых сельска-гаспадарчых аб'яднаньняў: як машынныя, мэліярацыйныя, насенныя, малочныя і іншыя таварыствы. Такім чынам, узмацненьне калектывізацыі сельскіх гаспадарак, што зьяўляецца аднэй з падстаў павялічэньня вытворчасьці сельскай гаспадаркі, у апошнія часы значна пасунулася наперад. Асеньняя кампанія павінна рашуча павялічыць тэмп калектывізацыі і каапэраваньня сельскае гаспадаркі нашай вёскі. Гэта галоўнейшая задача кампаніі для ўсёй савецкай грамадзкасьці.

Савецкая грамадзкасьць, сельска-гаспадарчыя аб'яднаньні, а таксама ўсё працоўнае сялянства павінны ўжыць усе неабходныя ў нашых умовах магчымасьці, каб павялічыць і колькасна і якасна азімы клін і гэтым самым павялічыць ураджай наступнага году.

Трэба растлумачыць, каб усё сялянства зразумела ўсе выгады як агульна-грамадзкія, так і асабістыя, якія вынікаюць з асеньняй пасяўной кампаніяй і з гэтым зразуменьнем прыступіла да засеву азімых палёў.

Урад БССР ужывае ўсе захады і сродкі, каб дапамагчы працоўнаму сялянству, шляхам павялічэньня азімага кліну,—павялічыць вытворчасьць збожжа,—гэтага асноўнага прадукту ў сельскай гаспадаркі. [illegible] Савецкія і грамадзкія арганізацыі павінны мабілізаваць да асеньняй пасяўной кампаніі ўсе магчымыя мясцовыя сілы і сродкі. Зразумела, што посьпех кампаніі будзе залежыць ад своечасовай і правільна праведзенай арганізацыйнай працы і ад удзелу ўсёй савецкай грамадзкасьці ў справе засеву азімага кліну ў гэтым годзе.

А. Хацкевіч.

Дзікая выхадка румынскіх баяр

Ад Народнага Камісарыяту па Замежных Справах.

29-га ліпеня Народны Камісар па замежных справах т. Чычэрын паслаў наступную тэлеграму міністру замежных спраў Румыніі: «Водлуг атрыманых Народным Камісарыятам па Замежных Справах вестак, у Галацэ пачата продаж [illegible] маемасьці, належачай у свой час расейскай дзяржаве і [illegible] «Расейска-дунайскае параходнае таварыства» [illegible]

Румынскі ўрад распрадае судны „расейска-дунайскага параходнага т-ва".

У зьвязку з паведамленьнем румынскага эканамічнага органу „Аргус", што ў Румыніі (у Галацэ) распачалася распрадажа з аукцыёну каля 200 параходаў, буксіраў, баржаў і пантонаў, належачых пераважна фірме «Расейска-дунайскае параходнае таварыства» і пакінутых на Дунаі і Пруце расейскай арміяй пры адступленьні ў 1917 годзе, супрацоўніку ТАСС у асьведамленых колах заявілі, што дзеяньні румынскага ўраду ня могуць ня выклікаць зьдзіўленьня, нават з пункту гледжаньня буржуазнага права, гэтая маемасьць зьяўляецца бясспрэчнаю ўласнасьцю Савецкае дзяржавы. «Расейска-дунайскае параходнае таварыства» па сутнасьці было ўрадавай арганізацыяй, у аснове маючай расейскі дзяржаўны капітал. Праўленьне гэтага таварыства знаходзілася ў Петраградзе і цалкам назначалася расейскім урадам па ранейшаму міністэрству гандлю і прамысловасьці. Пастановаю савецкае ўлады дзяржаўны характар прадпрыемства „Расейска-дунайскае параходнае таварыства" зразумела, захаваў сваю моц. Маемасьць гэтая трапіла пад дэкрэт аб нацыяналізацыі суднаходных прадпрыемстваў. Такім чынам у факце распрадажы суднаў мы лічымся з адкрытым, бессаромным раскраданьнем савецкае маемасьці. Паводзіны румынскага ўраду тым больш дзіўныя, што як вядома, пад загадам савецкага ўраду знаходзіцца маемасьць румынскага ўраду (залаты фонд і інш. маемасьць). Дзеяньні-ж румынскага ўраду натуральна даюць падставу савецкаму ўраду паступіць з гэтай маемасьцю аналёгічным чынам. Апрача таго, трэба адзначыць, што савецкі ўрад няраз адзначаў у шэрагу сваіх дыпляматычных выступленьняў, што ніводная такая зьдзелка ня можа быць прызнана законамернай і савецкі ўрад можа шукаць сваю маемасьць з чужога незаконнага ўладаньня, хто-б за ёй (маемасьцю) не стаяў.

„Красін" ратуе „Сэр вантэса".

Учора праф. Самойлавіч перадаў камітэту дапамогі „Італіі", што вадалазы «Красіна» выявілі на левым барце „Монтэ Сэрвантэса" на сажэнь ніжэй ватэрлініі яшчэ адну ўвагнутасьць даўжынёй у 3 мэтры і 2 мэтры шырыні, а таксама шчыліну гэтай-жа даўжыні. Зараз-жа пад гэтую шчыліну быў падведзены пластыр з брэзэнту. Нос карабля падняўся ўжо на 4 футы. Шчыліны між пластырам і бартом заткнулі пакляй, а ў расколіны ўстаўляюцца кліны з пакляй. Вышчарбленыя заклёпкі замяняюцца дзеравяннымі клінамі, каб спыніць прылыў вады. Вада з параходу ўжо выпампавана да суха. „Красін" прыступіў да заробкі прабоін. Робіцца ўсе захады, каб як найхутчэй скончыць працу.

Падрыхтоўка стабілізацыі румынскай валюты.

ВЕНА, 28-7. Як паведамляюць з Бухарэсту, румынскі сэнат і ніжняя палата прынялі закон аб падрыхтоўцы стабілізацыі румынскай валюты і наданьні права румынскаму ўраду весьці перагаворы аб замежнай пазыцы і заключэньні дагавораў у сувязі з урэгуляваньнем румынскага ваеннага доўгу Францыі і дзяржаўных даўгоў Францыі, Англіі, Бэльгіі і Швэйцарыі. Выступаючы з прамовай на пасяджэньні парляманту, прэм'ер Брацяну заявіў, што дыскрэдытаваньне Румыніі ўнутранымі і замежнымі ворагамі зрабіла неабходным прыцягненьне ангельскага і францускага банкаў да правядзеньня стабілізацыі. Дзеля гэтага пастанова гэтых эмісыйных банкаў падтрымаць стабілізацыю румынскай валюты мае вялікае значэньне. Аб ходзе пасяджэньня, якое адбывалася адначасова з т. зв. контр-парляманту, склікананага апазіцыйнай нацыянальна-сялянскай партыяй, дзякуючы цэнзуры, пакуль што нічога невядома. Газэта «Дамініяда» думае, што цэнтральны камітэт нацыянальна-сялянскай партыі правёў на пасяджэньні контр-парляманту рэзалюцыю пратэсту супроць пастаноў ураду аб замежнай пазыцы.

Рознагалосьсі ў ангельскім урадзе.

ЛЁНДАН, 30-7. У ангельскіх палітычных колах з вялікім зацікаўленьнем каментуюць раскол, які выявіўся сярод членаў ураду па пытаньні аб мытнай палітыцы. Гэтыя рознагалосьсі вылі́ліся ў асабліва выразную форму ў прамовах міністра фінансаў Чэрчыля і міністра ўнутраных спраў Джойнсона Хікса ў канцы мінулага тыдня. Чэрчыль, выступаючы ў Таўтоне, абараняў сыстэму вольнага гандлю. Джойнсон Хікс, які выступаў у Ромсі, наадварот, заклікаў урад перагледзець свае нэгатыўныя пастановы па пытаньні аб прыняцьці пратэкцыянісцкіх мер у абарону інтарэсаў жалезавыпрацовачнай і сталявыплаўляючай прамысловасьці.

Палітычныя карэспандэнты некаторых лёнданскіх газэт заяўляюць, што Бальдвін жыве ў дрэнных адносінах з Джойнсонам Хіксам і іншымі прыхільнікамі пратэкцыянізму і пастанавіў ня лезьці ў пратэкцыйную кампанію, памятаючы аб катастрофе, якая здарылася з кансэрватарамі ў 1923 г., у выніку спробы ўключыць у пратэкцыйную палітыку ўрадавую праграму.

„Забарона вайны і СССР.

ЛЁНДАН, 30-7. Член рабочае партыі Мэкстон зрабіў у палаце вобшчын запытаньне Чэмбэрлену, ці мае ён намер, у зьвязку з падпісаньнем у Парыжы дагавору аб забароне вайны, зрабіць прапанову ўраду Злучаных Штатаў і параіць яму паслаць савецкаму ўраду запрасіны далучыцца да дагавору, каб ні адна вялікая дзяржава не засталася ўвонках дагавору. Чэмбэрлен адказаў: „Я ня думаю, што ў Злучаных Штатах патрабуюць якіх-небудзь радаў. Пытаньне аб запрасінах, як відаць, зьяўляецца справай самага ўраду Злучаных Штатаў, без сумніву ў супрацоўніцтве з францускім урадам, паколькі падпісаньне дагавору будзе адбывацца ў Парыжы". Мэкстон спытаўся, ці будзе Чэмбэрлен падтрымліваць прапанову запрасіць савецкі ўрад прыняць удзел у дагаворы, калі амэрыканскі ўрад зробіць гэткую прапанову. На гэта Чэмбэрлен адказаў: „Не, я ня буду падтрымліваць гэтую прапанову, але ня буду таксама пярэчыць супроць яе".

Штрэзэман едзе ў Парыж.

ПАРЫЖ, 30-7. У сувязі з будучым 27-га жніўня прыездам Штрэзэмана ў Парыж і перамовамі між ім і Брыянам па пытаньні аб эвакуацыі Рэйнскай вобласьці, увесь друк выказваецца за тэрміновую эвакуацыю. Пры гэтым правая і памяркоўная прэса націскае на неабходнасьць дамагацца ад Нямеччыны суадказных палітычных і эканамічных кампэнсацый, у прыватнасьці пытаньня аб прылучэньні акцый Нямеччыны. У процілежнасьць гэтаму „Блюм, Пэпюлер" падтрымлівае ідэю эвакуацыі без усялякіх папярэдніх умоў і ў прынцыпе згаджаецца на далучэньне акцый Нямеччыны на аснове самавызначэньня народаў.

Забастоўка францускіх маракоў.

ПАРЫЖ, 27-7. Рух сярод францускіх маракоў разрастаецца. У Дун-Кірхане каманды 15 параходаў пакінулі караблі. Бастуючыя падтрымліваюць сувязь з маракамі Гаўра і Руана. Маракі Дункірхана, якія належаць да рэфармісцкага саюзу, руху не прымаюць удзелу. Аўтаномныя прафсаюзы Гаўра, якія аб'ядналі больш 1.500 маракоў, абвесьцілі забастоўку і наладзілі дэманстрацыю перад памяшканьнем параходных кампаній, дамагаючыся павышэньня заработнай платы на 150 франкаў у месяц.

Навакол забастоўкі руанскіх докераў.

ПАРЫЖ, 30-7. Руанскія докеры распачалі працу, дамогшыся павялічэньня зарплаты на 2 з палов. франка ў дзень. Адначасова з пастановаю аб аднаўленьні працы, руанскія докеры пастанавілі далучыцца да Ўсеагульнай унітарнай канфэдэрацыі працы. Забастоўка маракоў у Руане, Гаўры і Дзюнкерхэне ня спыняецца. Курсаваньне некалькіх параходаў забясьпечваецца сіламі штрэйкбрэхэраў, якія набіраюцца сярод маракоў дзяржаўнае службы. Паводле паведамленьня Гаваса, распачалася частковая забастоўка маракоў у Алжыры.

VI КАНГРЭС КАМІНТЭРНУ

Заключнае слова тав. Бухарына

Кангрэс аднагалосна прыняў тэзісы т. Бухарына за аснову

На ранішнім пасяджэньні кангрэсу Камінтэрну 30 ліпеня былі заслуханы заключныя словы дакладчыкаў т. т. Шылера і Бухарына.

Тав. Бухарын быў спатканы бурнай авацыяй.

Прамова яго заняла ўсё ранішняе пасяджэньне. Вячэрняга пасяджэньня ня было. Дэлегаты прысутнічалі на ўрачыстым сходзе маскоўскага актыву, прысьвечаным 25-м угодкам другога зьезду партыі.

Пасьля заключнага слова т. Бухарына кангрэс аднагалосна прыняў у аснову тэзісы т. Бухарына і перадаў іх для распрацоўкі ў адмысловую камісію. Па прапанове нямецкай дэлегацыі аднагалосна прынята наступная рэзалюцыя «кангрэс адабрае дзейнасьць выканкому Камінтэрну міжнароднай кантрольнай камісіі і таксама камуністычнага інтэрнацыяналу моладзі». Затым кангрэс аднагалосна выбраў палітычную кам

Польскі ўрад пратэстуе процi прамовы т. Бухарына.

Польскі ўрад палічыў умесным пратэставаць супроць прамовы т. Бухарына на кангрэсе Камінтэрну. Больш 7 год мы знаходзімся з Польшчай у дыплёматычных адносінах. Камінтэрн існаваў яшчэ да таго, як гэтыя адносіны былі ўстаноўлены. Аднак, да цяперашняга часу польскі ўрад не зьвярнуўся да савецкага ўраду з якімі-небудзь прэтэнзіямі ў зьвязку з дзейнасьцю гэтай міжнароднай арганізацыі. Тая нэрвовасьць, якую выявіў польскі ўрад у сувязі з барацьбой Камуністычнага Інтэрнацыяналу супроць усё ўзрастаючай небясьпекі нападу на першую ў сьвеце пралетарскую дзяржаву, яшчэ лішні раз сьведчыць аб тым, наколькі моцны ў Польшчы ваенныя настроі.

За апошні час у Польшчы меў месца рад тэрарыстычных замахаў з боку знайшоўшых там прытулак белагвардзейцаў супроць прадстаўнікоў СССР. Саюзны ўрад указваў польскаму ўраду на ўсе небясьпекі, якія ствараюць падобныя выступленьні для адносін між Польшчай і СССР, канстатаваў недастатковасьць захадаў, зробленых польскім урадам для закелзаньня праступных элемэнтаў белай эміграцыі, і ўсклаў на яго адказнасьць за бясьпечнасьць прадстаўнікоў ваньня сваіх прадстаўнікоў у Польшчы. Аднак, і пасьля гэтага польскі ўрад ня выявіў належнага імкненьня да таго, каб выпаўніць абавязкі, якія выплываюць з факту існаваньня нармальных дыплёматычных адносін з СССР, а таксама асновaных на 5-ым артыкуле рыскага дагавору.

Спроба пайсьці на сустрач саюзнаму ўраду з контрпрэтэнзіяй, зьвязанай з 5-ым артыкулам рыскага дагавору, зьяўляецца занадта празрыстым манэўрам, мэтай якога ёсьць апраўданьне сваёй бязьдзейнасьці ў адносінах тэрарыстычных белагвардзейскіх арганізацый. Ужо ў польскім друку пачынаюць раздавацца галасы з заклікам, грунтуючыся на няўмесных прэтэнзіях у сувязі з выступленьнем т. Бухарына, дазволіць на польскай тэрыторыі вольную дзейнасьць тэрарыстычных арганізацый.

Зварот польскага ўраду адносна выступленьня т. Бухарына ня можа быць інакш ацэнены, як памылковы і небясьпечны крок. Гэтым шляхам польскаму ўраду ня ўдасца зьняць з сябе адказнасьць за магчымыя вынікі, дзякуючы таму, што ня зроблена рашучых захадаў супроць праступных элемэнтаў эміграцыі.

У САЮЗНЫХ РЭСПУБЛІКАХ

Пастанова Саўнаркому СССР аб дзяржбюджэце.

Саюзны Саўнарком, заслухаўшы даклад Наркамфіну СССР аб выкананьні адзінага дзяржбюджэту за мінулыя 9 месяцаў бягучага году, канстатаваў, што выкананьне дзяржбюджэту—у агульным здавальняючае. Адначасова з гэтым Саюзны Саўнарком адзначыў, што побач з перавышэньнем паступленьняў па адных крыніцах дзяржаўнага даходу, прыкмячаецца недабор па другіх, асабліва, па прамысловаму і падаходнаму падатках. Саюзны Саўнарком канстатаваў, што па дзяржбюджэтах ЗССР і УССР было дапушчана выдаткаваньне сродкаў па наркаматаўскай групе ў разьмерах, якія перавышалі зацьверджаныя фундуш. Урадам ЗССР і УССР прапанавана зрабіць захады, якія-б забясьпечвалі выкананьне выдатковай часткі дзяржбюджэтаў у межах каштарысаў.

Адчыненьне Ніжагародзкага кірмашу.

НІЖНІЙ-НОЎГАРАД. 1-га жніўня ў 12 гадзін дня ўрачыста адчыняецца Ніжагародзкі кірмаш. Заканчваюцца апошнія падрыхтоўкі. Зарэгістравана больш 50 фірм, выступаючых на кірмашы. На адчыненьне кірмашу чакаюць прыезду членаў ураду.

Наш таваразварот з Афганістанам

На сходзе гаспадарнікаў у савецкім зьезьдзе быў заслуханы даклад аб стане пэрспэктыў савецка-афганскага гандлю. За мінулы год наш таваразварот з Афганістанам склаў 55-65 проц. ад даваеннага ўзроўню. У гэтым годзе гэты ўзровень без сумніву яшчэ ў большай ступені ўзрасьце. Па нафтапрадуктах наш экспарт у Афганістане дасягнуў ужо 400 проц. даваеннага разьмеру, па цукру—178 проц., і г. д. Пры нармальным разьвіцьці гандлю ў далейшым мы, без сумніву, можам удвоіць наш таваразварот з Афганістанам у параўнаньні з даваенным часам.

Юбілей „Марата"

ЛЕНІНГРАД, 30-7. Учора 29 ліпеня ў Кранштадзе было ўрачыста зьсьвяткавана 7-е сьвята лінейнага «карабля Марат». Гадавіна супала з 135 лецьцем з дня сьмерці Марата. На ўрачыстасьць прыбыла дэлегацыя камсамолу з Масквы ў складзе 30 чалавек, якая паднесла падарункі свайму падшэфнаму караблю.

Кітай перад пераглядам няроўных дагавораў.

Перад пераглядам японска-кітайскага дагавору.

ТОКІЁ, 29-7. Кітайскі пасланьнік у Японіі наведаў міністэрства замежных спраў і заявіў японскаму ўраду аб гатоўнасьці сучаснага ўраду адкласьці ўвядзеньне часовых правілаў, рэгулюючых праўнае становішча японцаў у Кітаі, пры ўмове, што японскі ўрад згодзіцца распачаць перамовы аб пераглядзе гандлёвага дагавору. Дырэктар азіяцкага дэпартамэнту міністэрства замежных спраў заявіў на сходзе членаў палаты пэраў, што нанкінскі ўрад паведаміў аб гатоўнасьці адмяніць часовыя правілы, зазначыўшы, што нота аб скасаваньні японска-кітайскага дагавору была асабістым актам міністра Ван-Чжэн-Ціна.

Японія баіцца ізаляцыі.

ТОКІЁ, 30-VII. Усе паведамленьні з Кітаю адзначаюць, што Англія ў хуткім часе пойдзе па прыкладу Амэрыкі і спрабуе хутка разьвязаць пытаньне аб нанкінскім інцыдэнце і іншыя спрэчныя праблемы з нанкінскім урадам. У сувязі з гэтым у японскіх колах адчуваецца яўны непакой у зьвязку з пэрспэктывай палітычнай ізаляцыі Японіі ў Кітаі. Лібэральная «Ніці —Ніці заяўляе, што найбольш паважнай падзеяй апошняга часу зьяўляецца заява Чэмбэрлена ў палаце вобшчын аб тым, што Англія не прызнае спэцыяльных правоў Японіі ў Манчжурыі. Газэта дапушчае, што Амэрыка і Англія ня ўступяць у адкрыты канфлікт з Японіяй, але павядуць атаку за японскія пазыцыі ў Кітаі пабочнымі шляхамі.

СУТЫЧКА ЯПОНЦАЎ З КІТАЙСКІМ АТРАДАМ.

ШАНХАЙ, 28-7. Паводле паведамленьня тэлеграфнага агенцтва Тачун (бюро друку арміі Фын-Юй-Сяна), каля гораду Чжоўдзун (Шандунскай правінцыі, 100 клм. на ўсход ад Цзынаня) адбылася сутычка між японскімі войскамі і кітайскім атрадам, у якім налічваецца 2000 салдатаў. Японскія войскі прасьледуюць кітайскіх салдатаў. Становішча ў раёне вельмі крытычнае. Паводле слоў японскага агенцтва Тахо, кітайцы ўвесь час прабуюць рабіць шкоду японскім гарнізонам, разьмешчаным уздоўж лініі чыгункі, разбураючы чыгуначнае палатно.

СУТЫЧКА НАНКІНЦАЎ З „АНГАДЗЮНАМ".

ПЕКІН, 28-7. Паводле паведамленьня афіцыёзу ў Пекінскай японскай місіі „Норд Чайна Стандард", між арміяй паўднёўцаў і рэшткамі Ангадзюня (армія супакойваньня) у Чжылійскай правінцыі здарыліся некалькі сутычак. У Цьзянцзін адпраўлена войска, якое прыбыло з Ханькоў. Большасьць палітычных пекінскіх дзеячоў лічаць гэтыя паведамленьні пераўвялічанымі.

Заклік да згоды з нанкінцамі.

ЛЁНДАН, 30-7. «Манчэстэр Гардыян», камэнтуючы кітайска-амэрыканскі дагавор, заклікае ангельскі ўрад у самым хуткім часе прызнаць нанкінскі ўрад. Газэта думае, што гэта зьяўляецца лепшым сродкам прысьпяшыць задавальненьне ангельскіх дамаганьняў у сувязі з нанкінскім інцыдэнтам у лютым 1927 году.

Выкрутасы Чжан-Сюэ-Ляна.

ШАНХАЙ, 28-7. Перадаюць, што Чжан-Сюэ-Лян паведаміў Чан-Кай-Шы, што мукдэнская групоўка, у выніку розных аб'ектыўных умоў, ня можа падняць гаміндаўскі сьцяг у Манчжурыі. «Тым ня менш гаворыцца ў паведамленьні—жаданьне мукдэнскай групоўкі дабіцца згоды з поўднем астаецца без зьмен». Паводле вестак японскага агенцтва Тахо, Чан-Кай-Шы зазначае, што калі складзеныя абставіны не дазваляюць зараз-жа заключыць згоду, то патрэбна забясьпечыць прынамсі „маральнае супрацоўніцтва" між Мукдэнам і Поўднем.

Пагрозы пекінскіх банкіраў.

ПЕКІН, 26-7. Пекінскія банкіры паведамілі нанкінскі ўрад, што ў выпадку пераносу сталіцы ў Нанкін, яны адмовяць нанкінскаму ўраду ў якой-бы там ні было фінансавай дапамозе.

Выступленьні Кука і Мэкстона.

ЛЁНДАН, 30-7. Учора ў Манчэстэры адбыўся другі сход з цыклю сходаў, якія ладзяцца Мэкстонам і Кукам у мэтах прапаганды свайго маніфэсту. Мэкстон у сваёй прамове казаў аб толькі што заключанай згодзе між чыгуначнікамі і чыгуначнымі т-вамі, аб дабраахвотным зьніжэньні заработнай платы і пры гэтым заявіў, што гэта згода зьяўляецца першым плодам перамоў аб т. зв. міры ў прамысловасьці. Кук у сваёй прамове падкрэсьліваў, што ўсякі рабочы, які дабравольна згаджаецца на скарачэньне заработнай платы, тым самым спрые разьвіцьцю капіталістычнай канкурэнцыі, якая і прывядзе да вайны. Пасьля мітынгу адбылася дэманстрацыя, у часе якой была прынята рэзалюцыя з дамаганьнем аб ачышчэньні Кітая ад ангельскіх войскаў і вываву адтуль ангельскіх ваенных матэр'ялаў.

ЗАКЛІК ДА ДЭМАНСТРАЦЫІ.

БЭРЛІН, 29-7. Бэрлін-Брандэнбурскія камітэты нямецкае кампартыі, камсамолу, чырвонага саюзу франтавікоў і саюз рэвалюцыйных жанчын агаласілі адозву, заклікаючую працоўных Бэрліну наладзіць магутную дэманстрацыю з прычыны 14-ае гадавіны імпэрыялістычнае вайны (4-га жніўня) пад лёзунгамі: «Прэч капіталістычную сыстэму, нараджаючую вайну», «прэч буржуазію і яе кааліцыйны ўрад, падрыхтоўваючы вайну», «прэч сацыял-дэмакратычных лідэраў, прыкрываючых падрыхтоўку вайны», „за рабочую ўладу, забясьпечваючую мір", „за абарону магутнае пралетарскае мірнае дзяржавы—СССР", «за прыгнечаныя народы, паўстаўшыя супроць крывавага прыгнечаньня імпэрыялістаў»

У ПАНСКАЙ ПОЛЬШЧЫ.

Міжнародны капітал закупляе лясы ў Польшчы.

Як падае 35 нумар украінскае часопісі „Нашэ Слова", ад вялікагага галіцыйскага абшарніка барона Лісіга заграніцнае «Акцыйнае таварыства дзеравянай прамысловасьці» закупіла 70.000 маргоў лесу ў паветах Турка, Самбор і Стрый. Ад гэтага-ж самага абшарніка тым-жа таварыствам куплена 60.000 маргоў лесу ў Салотвінскім, Багарадчанскім і Станіслаўскім паветах.

„Ігла" перад акруговым судом.

Як падае прэса («Слово», 163), акруговы суд у Вільні 18 г. м. меўся разглядаць справу арганізатараў і дзеячоў раённага камітэту камуністычнай партыі Заходняе Беларусі ў Вільні, якія, заламыўшы ў 1926 годзе прафэсыянальны саюз „Ігла", прыгатоўвалі паўстанчы рух, маючы на мэце адарваньне ад Польшчы часткі тэрыторыі і прылучэньня яе да Радавай Беларусі.

Віленская газэта кажа, быццам у падсудных знойдзены ў часе сьледзтва шыфраваныя нататкі, што яны мелі 110 стрэльбаў, 26 рэвальвэраў, 27.248 набояў, 800 бомбаў і вялікі лік іншых матэр'ялаў (а аб тым, ці знойдзена што ў часе ліквідацыі гэтага складу, ці не, газэта нічога ня кажа).

Ліквідацыя „Ігла" адбылася ў канцы мінулага году, у выніку чаго абвінавачваецца па 102 арт. 11 ч К.К. 8 чалавек, з якіх адзін уцёк, як кажа „Слово", у Радавую Расею.

Абараняюць некалькі віленскіх адвакатаў і адв. Ганігвіль з Варшавы. Па справаджэньню пэрсаналю абвінавачаных, суд сьцьвердзіў, што не зьявілася некалькі паважных сьведкаў, як кіраўнік сьледчага аддзелу камісар Наваноўскі, падкам. Буткевіч і вядомыя з працэсу «Грамады» Бабіч і Вашынскі.

Напад на плебанію і цяжкае пабіцьцё ксяндза.

Апошнімі днямі на Ваўкавыскую плебанію напала некалькі бандытаў, пачаўшых яе рабаваць. Калі-ж гэта пачуў брацеnік ксяндза і нарабіў крыку, бандыты пачалі ўцякаць. За імі пагнаўся ксёндз Глухоўскі і пасьпеў злавіць аднаго бандыта. Вырываючыся, бандыт ударыў ксяндза некалькі разоў па галаве цяжкай жалезнай штабай, дзякуючы чаму зладзей і ўцёк.

Стан здароўя ксяндза вельмі цяжкі 3 бандытаў яшчэ ні адзін не злоўлены Так падае гэтую вестку 206 нумар „Рэчы Паспалітай".

Пажары.

Апошнімі днямі ў Гарадзеншчыне было шмат пажараў, як, напр., у вёсцы Кашаўнікі, з якой да Горадні толькі 3 вярсты. І ня гледзячы на такую малую адлегласьць, ні гарадзкая пажарная каманда, ні ахвотніцкая—ня прыехалі ратаваць бедных сялян.

Забастоўка гарбароў.

У гарбарні Пэлікс у Львове даўно трывае забастоўка. Забастоўшчыкі дамагаюцца: 1) 25 проц. надбаўкі, 2) зьвярненьня ўмовы адносна прыняцьця новых работнікаў і 3) 8-мігадзіннага дню працы.

Пагроза забастоўкі.

Работнікі, працуючыя на фабрыцы драўляных вырабаў у Новай-Вялейцы, зажадалі надоечы ад дырэкцыі фабрыкі 15 проц. падбаўкі. У разе адмовы—работнікі пагражаюць забастоўкай.

Яшчэ бандыты.

Як пішуць газэты, уначы з 16 на 17 г. месяца ўзброеная рэвальвэрамі банда з некалькіх маладых чалавек напала на памяшканьне Язэпа Латвіса, жыхара вёскі Нясковічы, Варнянскае воласьці. Стэрарызаваўшы і зьвязаўшы сям'ю Латвіса, бандыты забралі ў яго 1500 доляраў і 15 р. золатам. Потым забраліся да нейкага Карнэвіча, у якога забралі таксама ўсе грошы. Пасьля гэтага бандыты ўцяклі ў лясы ў кірунку Аранаў.

ВЕСТКІ АДУСЮЛЬ.

Лёт на абшары 9000 клм.

Вядомы амэрыканскі лётчык Амапер мае намер выканаць гіганцкі лёт з Сан-Дыэга (Каліфорнія) у Лёндан. Аграмадны гэты шлях мае быць выканан з аднэй пасадкай у Нью-Ёрку. Адлегласьць Сан-Дыэга—Нью-Ёрк—Лёндан раўняецца больш як 9.000 клм.

Кірмаш у Латвіі

РЫГА, 30-7. Адчыніўся сёмы кірмаш. Прэзыдэнт рэспублікі агледзеў у першую чаргу галоўны павільён, а пасьля савецкі, дзе падрабязна знаёміўся з экспанатамі.

14 гадоў астрогу.

Дырэктар выдавецтва «Юманітэ» прысуджаны судом другой інстанцыі на 14 гадоў і восем месяцаў астрогу і заплаціць 14.000 франкаў штрафу.

Матывамі прысуду зьяўляецца быццам падбухторваньне прысуджаных салдатаў да бунту шляхам распаўсюджаньня адпаведных публікацый і анархісцкая прапаганда.

Чыгуначная катастрофа.

27 ліпеня г. г. на ст. Неборў здарылася чыгуначная катастрофа—асабовы поезд паляцеў на тавары. Пашкоджаны тэндары цягнікоў і 5 вагонаў 3 класы. Паранены 3 асобы.

ПРЫВІТАЛЬНАЯ ТЭЛЕГРАМА САВЕТУ НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ БССР.

У дзень 10 юбілею № Омскай Краснавнаменнай стралковай дывізіі байцы, камандзіры і палітпрацаўнікі вітаюць працоўных Беларускай Савецкай Рэспублікі і просяць перадаць, што № дывізія сваёй штодзённай вучобай узмацняе баяздольнасьць з тым, каб па першаму закліку рабоча-сялянскай улады і камуністычнай партыі накінуцца на ворагаў і яшчэ раз упісаць у гісторыю дывізіі старонкі геройства за справу абароны працоўных СССР і яе бастыёну—БССР.

Нахай жыве Беларуская Сацыялістычная Савецкая Рэспубліка!

Нахай жыве Чырвоная армія, абараняючая рабочых і сялян!

Нахай жыве УсеКП(б)—правадыр і арганізатар першай у сьвеце савецкай дзяржавы!

НА МІЖНАРОДНАЙ ВЫСТАЎЦЫ ДРУКУ Ў КЁЛЬНЕ *)

Затое сучасная рэпрадукцыя каляровых малюнкаў, здольнасьць падбіраць для іх тонавыя гатункі паперы, надаваць гэтым ілюстрацыям, я-б сказаў, паветранасьць, і нібы празрыстасьць—усё гэта ставіць кітайскі каляровы друк на адно з першых месцаў.

Адным са спосабаў мастацкага афармленьня кнігі зьяўляецца аправа яе. Тут на выстаўцы ёсьць такое мноства экспанатаў мастацкае кніжнае справы, што спачатку цяжка аддаць перавагу той ці іншай краіне. І толькі тады, калі дапасуеш наш, пралетарскі, крытэрый, карціна становіцца зразумелай. Нам важна ня толькі тое, каб кніга мела мастацкую аправу, а, галоўным чынам, каб з гэтай надта прыгожай аправай яна была даступнай па цане, каб яна была масавай, а ня толькі раскошнай аздобай у бібліатэках багатых людзей і бібліаманаў. Толькі адны немцы здолелі даволі ўдала вырашыць

САВЕЦКІ ПАВІЛЬЁН: куток Леніна; унізу—творы Леніна на 50 мовах.

праблему—далі кнігі ў мастацкай і таннай аправе. Яны вырабляюць асаблівага гатунку вокладачную паперу, на якой друкуюць у розныя колеры мастацка-зробленыя трафарэты (так, як мы друкуем фарбіцы) і пасьля гэтую паперу наклейваюць на картонную аправу. Гэта аправа ўжо завявала сабе добрую славу, і ёю шырока карыстаюцца гарадзкія масавыя бібліатэкі. Няма чаго і казаць, што немцы ня горш за іншых умеюць падбіраць матар'ялы для мастацкіх каштоўных апраў («luxus»), нязвычайна ўдала выкарыстоўваюць уласьцівасьці і колеры кожнага апраўчага матар'ялу, робяць апраўы з густам і практычна.

Найбольш цікавы ў сэнсе разнастайнасьці апраўчых матар'ялаў і замілаванасьці да знадворнае вопраткі кнігі—экспанаты бэльгійскія. Здаецца, няма таго матар'ялу з флёры, фауны і мінэральнага царства, якога-б бэльгійцы не паспрабавалі выкарыстаць у якасьці апраўы для кніг. Тут косьці і скуры розных жывёл, тут пэрлямутры з марскіх чарапашын, тут золата, срэбра, медзь і каштоўныя каменьні, тут дрэва розных парод і тканіны ад простага палатна да самых тонкіх шаўкоў... Самыя фантастычныя арнамэнты выціснуты, выгравіраваны, паклеены і, урэшце, намалёваны або вышыты ад рукі, самыя неспадзяваныя злучэньні рознакаляровых кавалачкаў скуры ў прыгожай мозаіцы на фоне белай, як сьнег, цялячай скуры, і г. д.

* * *

Ужо шаблённай зрабілася «ісьціна», што першае месца ў гандлёвым плякаце займае Амэрыка—«краіна рэкля-мы». Праўда, што ў павільёне Паўн. Злуч. Штатаў усе сьцены пакрыты плякатамі. Але-ж справа ня ў колькасьці і не ў вялізарнасьці памераў, на што амэрыканцы ня менш шчодры за іншыя нацыі.

Вывучаючы плякаты, я яшчэ раз абышоў усе павільёны і толькі ў італьянскім павільёне знайшоў дасканалае, найлепшае вырашэньне плякатнае праблемы.

І ў амэрыканцаў, і ў ангельцаў, і ў французаў, і ў немцаў і інш. ёсьць плякаты, зробленыя мастацка ў сэнсе кампазіцыі, ігры і сілы колераў, сьмеласьці замыслу і арыгінальнасьці. Некаторыя нават западаюць у вока... Трапляеце вы ў вялізны пакой італьлянскага павільёну, дзе ўсе сьцены ад столі да нізу аздоблены толькі плякатамі, і ўсё, што вы бачылі да гэтага, змываецца з памяці. Першае, што цікава ў італьянскіх плякатах—гэта насычаны да нясьцертай густаты чорны фон, які сваёй чарнатой бы выпукляе малюнак і, дзіўна сказаць, як бы асьвятляе контуры фігур. Самыя малюнкі выкананы фарбамі ўпрост агнявой яркасьці. Увесь плякат скампанован у адной пляме, страшэнна скупа, сьціснута, прычым тэкст абмяжованы ў большасьці адным словам ці маркай фірмы, удала ўвязанай з агульнай структурай і колерам плякат. Але галоўнае, што падымае і ставіць італьянскі плякат вышэй плякатаў амэрыканскіх і інш.—гэта вульканічная дынамічнасьць малюнку. Тут бясспрэчна, адбіліся і палкасьць тэмпэраманту італьянскае нацыі і сонечнасьць італьянскае прыроды, дзе ўсе колеры спраўляюць вясёлкавы баль.

Нельга адарваць вочы ад плякату, які ўсёй сваёй істотай выражае нястрыманы рух, радасна ўсьміхаецца, сьпявае і вабіць ваш зрок пераліўамі яскравых колераў...

Зьмест плякатаў—рэкляма гандлёвых фірм. Вось, напрыклад, сьпіраль з памаранчавай скуркі памерам у рост чалавека, а ў сярэдзіне гэтай аранжавай сьпіралі стаіць крывава-чырвоны мэфістофэль і круціцца на адной [illegible]

На хвіліну спыняюце вочы на малюнку, і гэты сьпіраль і фігура быццам круцяцца разам у шалёнай крывавай віхуры...

У кожным разе экспанаты італьянскіх плякатаў на кёльнскай выстаўцы складаюць каштоўны матар'ял для вывучэньня гэтай галіны выяўленчага мастацтва і для перайманьня.

Старую «ісьціну» аб першынстве амэрыканскіх плякатаў, як занадта ўжо старую, час ужо схаваць у архіў.

(Працяг будзе).

Ів. ЦЬВІКЕВІЧ.

*) Гл. «С. Б.» № 172.

Па Беларускай ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

Праца з батрацтвам паляпшаецца

(Рагачэўскі р., Бабруйшчына).

З кожным годам, дзякуючы пільнай працы рабачкомаў, заключэньне працоўных умоў з гаспадарамі расьце не таму, што батракоў больш наймаецца, а таму, што на кожнага батрака ёсьць працоўны дагавор. Усяго заключана па раёну 407 дагавораў, або на 100 проц. болей, як летась. Але асабліва кепска справа абстаіць з наймам пастухоў у вёсцы, дзе пакуль што яны ахоплены на 20 проц. Заключэньне ўмовы дае повад палепшыць матар'яльнае становішча батрака. Так, сёлета заработная плата батрака ў сярэднім павялічылася на 50 проц., дасягнуўшы ў м-ц 4 р. 50 к. (без харчоў), а пастуха ў вёсцы да 23 руб.

Ёсьць вялікі прамах у галіне заключэньня ўмоў у гаспадарках прамысловага тыпу і кулацкіх; такіх у р-не налічваецца больш 100; а ўсяго дагавораў заключана 12. Праўда, тут ёсьць «махінацыі» кулакоў: наём падзённа на працу, але і райком саюзу с.-г. і лясных рабочых качае—даручае гэту працу с-с., а не скарыстоўвае партыйныя і камсамольскія ячэйкі. Пасьпяхова заключэньне ўмоў прашло ў Ціхініцкім рабачкоме, дзе вылучаны таварышы шляхам абходу двух с-с.—В. Крушынаўскага і Ціхінскага выявіў усіх батракоў і заключыў працоўныя ўмовы. Побач з дасягненьнямі ў працы з батрацтвам ёсьць і недахопы, якія трэба зьвішчыць у далейшым.

Я. Крушына.

Дзе гінуць грамадзкія грошы.

Сьмілавічы. У 1924 годзе ў Раўнапольлі, Сьмілавіцкага раёну была арганізавана пажарная дружына. Ніякіх сродкаў ня было, прышлося з саміх сялян зьбіраць грошы па 2 р. 50 к. з кожнага на куплю помпы. Помпа была куплена за 380 руб. у Менскім камгасе. Іншых пажарных прыладаў няма. А чаму няма? Таму, што нашыя пажарныя праўленцы—растратчыкі. Імі растрачана 84 руб. грамадзкіх грошай. Рэвізійная камісія абрана з 3 чалавек, але яна нічога ня робіць і толькі пытае: «Калі вы ўнясеце астатнія грошы»? і чуе ў адказ «унясём». Так ужо цягнецца 3 гады. Зазначэньні, якія прысылаюцца, ня выконваюцца, коні працуюць у пажарнай дружыне зусім нягодныя.

Аб гэтым становішчы гаварылася ў сельсавеце і раённаму інструктару, але яны пакуль што нічога ня хочуць рабіць па гэтай справе і кажуць, што гэта не мая справа. У пажарнай дружыне сабралася цэлая кампанія, якая як хоча, так і робіць, коні ў пажарнай дружыне служаць кумам і сваякам. Помпа стаіць у хлеве разам са сьвіньнямі.

Пажарны склад не пакрыты, самаабкладаньне, сабранае на пабудову гэтага складу, ніхто ня хоча браць і канчаць усё гэта з-за гэтае купкі людзей, якая і робіць як хоча. Ніхто нам ня хоча ў гэтай справе дапамагчы.

Чубар.

Шукаем фэльчара.

Бярэзіна. У Бялічанскім сельсавеце на сродкі самаабкладаньня адчынен фэльчарскі пункт. Рэч добрая, але адно нядобра, што загадчыкам гэтага пункту назначан фэльчар, які любіць племянных сьвіней, а жыве ён за 6 вёрст ад Бялічан у в. Жарамец.

Як толькі дачулася насельніцтва, што пункт адчынен і што назначан свой чалавек—Пятрок Смычок, дык хто пашоў, а хто паехаў да яго палячыцца. Прышоўшы ў Бялічаны, пачулі, што фэльчар быў, але пашоў дамоў у Жарамец, гэтак ён штодзень робіць, бо, бачыце-ж, трэба яму даглядзець, як яго жонка сьвіньняў хворы, дзела, ці добра, ці дрэнна, а ты ты дарма 6 вёрст праехаў, сядзі і чакай.

Дрэнна яшчэ і тое, што да гэтага часу лякарства ня прыслалі ў Бялічаны, але гэта для фэльчара лепш, бо ён мае адказ: «Чаго я буду тут сядзець, калі лякарства няма». Апрача таго, ён як стары прыватнік, мае некаторыя свае лякарствы, дык калі хто прыедзе ці прыдзе да яго ў яго ўласнае памяшканьне, дык трэба заплаціць бо ён кажа, што свайго ўласнага лякарства бяз грошай не даю.

І гэта яшчэ нічога, але вось калі чалавек захварэе раптам і трэба яго весьці, ці фэльчара выклікаць, дык ня ведаеш, што рабіць, ці шукаць яго дома, ці на мядпункце. Трэба на гэта зьвішча зьвярнуць увагу органаў аховы здароўя.

Пацыент.

На сродкі самаабкладаньня пабудаваны новыя масты і грэблі.

Клічаў. У Кабылянскім сельсавеце ў маі месяцы г. г. сяляне вёскі Кабылянкі правялі самаабкладаньне на пабудову маста і грэблі па дарозе Кабылянка—Арэхаўка на балоце. Раней праз гэтае балота нельга было праехаць, прыходзілася аб'яжджаць праз вёску Чаравач і даваць круг на 5 кіл. Кабылянцам таксама нельга было праехаць на свае поле праз балота.

Доўгі час сяляне гутарылі, каму будаваць гэтую грэблю і мост,—ніхто не згаджаўся, бо грэбля вельмі даўгая, мае ў даўжыню 0,6 кіл. і мост на 7 пагонных мэтраў. І толькі з правядзеньнем закону аб самаабкладаньні, сяляне, як адзін, ахвотна і з зацікаўленасьцю распачалі будаваць мост і грэблю. Працавалі без перапынку 2 тыдні. Цяпер праца скончана, грэбля ўзьнята на 1,6 мэтраў вышынёй, шырокая, абкладзена дзёрнам, пабудован новы мост на 7 пагонных мэтраў.

Не адсталі ад кабылянцаў вёскі Казлы і Градкі, якія па прыкладу кабылянцаў правялі самаабкладаньне на пабудову грэблі і маста на лузе па дарозе Кабылянка — Казлы — Градкі. Працу ў дзесяцідзённы тэрмін скончылі, пабудавалі грэблю даўжынёю ў 0,3 кіл. і мост з парыламі на 5 пагонных мэтраў.

Калі-б падлічыць каштоўнасьць гэтых 2-х грэбель і мастоў, то выйдзе ня менш 3000 рублёў.

Цяпер чарга за грэбляй на рэчцы „Несята" па дарозе Кабылянка—Асінаўка, якую патрэбна адрамантаваць Уладзімераўскаму і Максімаўскаму сельсаветам, бо Кабылянскі сельсавет і тут сваю частку зрабіў.

Паўлоўскі.

Кватэрнае будаўніцтва.

Магілёў, 30-VII. У гэтым годзе на кватэрнае будаўніцтва па гораду адпушчана 50.000 рублёў.

У першую чаргу пад кватэры аднаўляюцца каменіцы, якія стаяць разбуранымі з часу грамадзянскае вайны.

На сёньняшні дзень амаль што адрамантаваны 2 дамы, у якіх будзе размешчана 12 сямей.

У будучым годзе намечана адрамантаваць 42 кватэры.

Фармалізм у працы органаў грамадзкага кантролю.

Недастатковая разгорнутасць і бясплянавасць працы раённых рэвізійных камісій па Аршанскай акрузе і ў многіх выпадках наяўнасць чыста фармальнага падыходу да справы як з боку саміх рэвізійных камісій, так і прэзыдыумаў райвыканкомаў,—вельмі дрэнна адбіваецца на выкананьні раённых бюджэтаў, на касавай дысцыпліне і на становішчы рахункаводзтва і справаздачнасьці па райкасах і раённых установах.

Дзякуючы такім фармальным адносінам да працы з боку раённых рэвкамісій, іх рэвізійныя матар'ялы не маюць ніякай каштоўнасьці і ні ў якім разе не могуць служыць паказальнікам становішча гаспадаркі раёну. Райвыканкомы-ж, разглядаючы гэтыя рэвізійныя матар'ялы на пасяджэньнях прэзыдыумаў, робяць гэта таксама толькі для захаваньня фармальнасьці, зусім ня цікавячыся тым, якія вывікі магчыма зрабіць па матар'ялах рэвкамісіі аб фінансава-гаспадарчым становішчы абрэвізаванай ёю ўстановы.

Пры такім становішчы працы нашага грамадзкага кантролю, мімаволі паўстае пытаньне аб тым, якія-ж прычыны гэтай фармалістыкі, чым тлумачыцца тое, што праца многіх рэвізійных камісій не дае каштоўных вывікаў. Сказаць, што некаторыя раённыя рэвкамісіі гэтак адносяцца да працы з-за адсутнасьці кіраўнічых матар'ялаў, ці малай адукаванасьці членаў камісіі,—ні ў якім разе ня можна, бо вядома, што, напершае, у складзе амаль кожнай камісіі маецца альбо рахунковы працаўнік раённай установы, альбо настаўнік школы. Падругое—раённым рэвкамісіям, разам з тым, калі даецца заданьне аб правядзеньні тэй ці іншай рэвізійнай працы, даюцца і самыя падрабязныя ўказаньні аб тым, як праводзіць гэтую працу, як падысьці да рэвізіі, на што зьвярнуць увагу, якія моманты трэба выявіць і г. д.

Некалькі зьмяшчаемых ніжэй фактаў, з надзвычайнай яскравасьцю малююць той фармалізм, з якім падыходзяць да рэвізійнай справы некаторыя раённыя рэвкамісіі і райвыканкомы.

Круглянская раённая рэвізійная камісія ў сваіх актах рэвізій ад 6 і 12 ліпеня г. г. запісала: «адпушчаныя сродкі па бюджэту на абсталяваньне школы, у суме 450 руб., скарыстаны поўнасьцю. Адпушчаныя сродкі па бюджэту на абсталяваньне аграгабінэту, у суме 170 руб., скарыстаны поўнасьцю. Адпушчаныя сродкі на рамонт школ прымітывак, у суме 600 руб., скарыстаны поўнасьцю і г. д.—г. д.»

Паўстае пытаньне; што можна бачыць з гэтых актаў? Ці магчыма зрабіць з іх належныя вывады? Ці можна бачыць, наколькі абсталёваны школа і аграгабінэт? Ці патрэбна асыгноўваць грошы па новаму бюджэту на дастатковае абсталяваньне, у якой суме і на што? Ці поўнасьцю зроблен рамонт школ-прымітывак, ці трэба яшчэ асыгноўваць сродкі на яго скончэньне і ў якой суме? Гэтага, пры ўсім жаданьні, з актаў ня відаць.

Разглядаючы гэта пытаньне аб'ектыўна, здавалася-б, што райвыканком, атрымаўшы такія акты, павінен быў указаць РРК на недахопы ў яе працы і на недапусьцімасьць фармальнага падыходу да рэвізіі, але на справе атрымалася зусім інакш. Райвыканком, заслухаўшы 18 VII—28 г. на пасяджэньні прэзыдыуму гэтыя акты, коратка, але выразна пастанавіў „з актам згадзіцца". А дзе-ж зацікаўленасьць РВК у гаспадарчым і фінансавым становішчы падпарадкаваных яму ўстаноў? Дзе-ж вывучэньне жыцьця гэтых устаноў, вывучэньне іх дасягненьняў і недахопаў? Гэтым прэзыдыум РВК не пацікавіўся, а проста, таксама як і рэвкамісія, аднёсься да справы фармальна, бюракратычна. Амаль што такое ж становішча ў Багушэўскім і Горацкім раёнах.

І вось, з прычыны дрэннай працы раённых рэвкамісій і незацікаўленасьці іх працай з боку райвыканкомаў, мы маем няроўнамернае выкананьне выдатковай часткі бюджэтаў па Багушэўскаму і Аршанскаму раёнах, дзе на адміністрацыйна-гаспадарчыя патрэбы скарыстана да 84 проц. гадавых асыгнаваньняў, а на апарацыйна-эксплёатацыйныя патрэбы на некаторых галінах толькі 15 проц.

Касавая дысцыпліна таксама кульгае. Пры рэвізіі касы Багушэўскага РВК, рэўкамісія выявіла лішак грошай у касе ў суме 360 р. 03 к., а як гэта стварылася, рэвкамісія не пацікавілася. У гэтым-жа РВК, замест грошай, у касе хаваюцца розныя пазычальныя распіскі і дакуманты на суму 1197 р. 24 к., прычым некаторыя з іх выдадзены год таму назад.

Па многіх райвыканкомах сумы выдадзеных авансаў у мінулым і бягучым годзе дасягаюць некалькіх тысяч рублёў, у прыватнасьці: па Аршанскаму РВК—7890 руб., па Мсьціслаўскаму—1147 руб., па Копыскаму—3204 руб. і г. д. Ніякіх крокаў да апраўданьня авансаў падсправаздачным асобам з боку райвыканкомаў ня прымаецца, з прычыны чаго частка авансатрымальцаў выехала невядома куды, і авансы з іх выскаць немагчыма.

Ёсьць выпадкі і недахопу грошай у касах РВК і раённых устаноў. Так, у касе Багушэўскага страхагенцтва выяўлен недахоп у 66 р. 19 к., а па касе Копыскага РВК—70 р. 06 кап.

Усе гэтыя адмоўныя бакі ў працы райвыканкомаў, падпарадкаваных яму ўстаноў і рэвкамісій, безумоўна, ня мелі-б месца, калі б самі райвыканкомы, а галоўным чынам раённыя рэвкамісіі былі зацікаўлены працай у гэтым напрамку, адчувалі-б адказнасьць за яе, рэгулярна і ўважліва праводзілі працу, а не адносіліся да яе толькі фармальна.

Трэба спадзявацца, што вымовы, якія 20-VII—28 г. абвешчаны Аршанскай АКК-РСІ старшыням рэвізійных камісій Аршанскага, Крупскага, Лядзянскага, Багушэўскага і Талочынскага раёнаў т. т. Масалкову С., Казлову, Краўцовай А., Дзямешчанка і Шаўцову Ю. за нядбайныя адносіны да працы, паслужаць добрым прыкладам для тых, хто яшчэ не ўявіў сабе неабходнасьці працаваць.

Д. Казачкоў.

ЧАРГОВЫЯ ПРАКТЫЧНЫЯ ЗАДАЧЫ Ў РЭАЛІЗАЦЫІ ПАЗЫКІ.

Трэба ажывіць камісіі садзейнічаньня. — У кампаніі па рэалізацыі пазыкі павінны прыняць удзел прафактыў і рабселькоры.

(Гутарка з начальнікам валютнага кіраўніцтва НКФ БССР т. Гальперыным).

Фактычная падпіска і кампанія рэалізацыі 2-й пазыкі індустрыялізацыі распачнецца з першага верасьня і павінна быць скончана ў працягу двух месяцаў. Гэтыя абставіны, а таксама і тое, што сума выпускаемай пазыкі вельмі значная, патрабуюць надзвычайнага напруджаньня сіл, патрабуюць дакладнай пастаноўкі агітацыйнай і арганізацыйнай працы.

Як нам вядома, пры рэалізацыі 1-й пазыкі індустрыялізацыі па ўсіх прадпрыёмствах і ўстановах былі ўтвораны камісіі садзейнічаньня. Пасьля скончэньня кампаніі гэтыя камісіі вельмі слаба працавалі, а ў шмат выпадках і зусім замёрлі.

Першая арганізацыйная задача будзе стаяць у тым, каб арганізаваць камісіі садзейнічаньня рэалізацыі пазыкі там, дзе іх няма, і ажывіць працу тых, якія яшчэ захаваліся. Склад камісій павінен быць дзелавы і аўтарытэтны, бо ад працы гэтых камісій у значнай меры будзе залежаць посьпех усёй кампаніі. Камісіі садзейнічаньня павінны быць арганізаваны па ўсіх прадпрыёмствах, установах, жактах і г. д.

Гэтыя камісіі павінны наладзіць самую шчыльную сувязь з фінансавымі органамі для атрыманьня неабходных матар'ялаў, інструкцый і г. д.

Нашым фінансавым органам прыдзецца склікаць раённыя і агульнагарадзкія канфэрэнцыі сяброў камісій садзейнічаньня для абгаварэньня пытаньняў рэалізацыі пазыкі і наогул пытаньняў дзяржаўнага крэдыту.

У працу на разьмяшчэньні 2-й пазыкі індустрыялізацыі павінен быць уцягнуты ўвесь прафсаюзны актыў.

Значную ролю ў кампаніі па рэалізацыі пазыкі павінна адыграць і наша прэса, значэньне якой пры правядзеньні кампаніі па рэалізацыі 1-й пазыкі індустрыялізацыі і пазыкі ўзмацненьня сельскай гаспадаркі было аграмадным. Прэса павінна дапамагаць мабілізацыі грамадзкіх сіл навокал пытаньня рэалізацыі пазыкі і весьці шырокую растлумачальную кампанію як аб мэтах пазыкі, так і аб парадку яе разьмяшчэньня.

У працу па рэалізацыі 2-й пазыкі індустрыялізацыі неабходна ўцягнуць таксама ўсю масу рабкораў і селькораў, якія могуць і павінны стаць папулярызатарамі пазыкі на мясцох. Было-б пажадана і карысна наладжваць агульныя сходы рабселькораў для растлумачэньня палітыкі дзяржаўных пазык.

У часе кампаніі рэалізацыі павінны вялікую ролю адыграць і насьценгазэты на прадпрыёмствах, у хатах-чытальнях, сельсаветах і г. д.

Асабліва шырокая растлумачальная кампанія павінна весьціся ў вёсцы, дзе ў часе рэалізацыі пазыкі ўзмацненьня сельскай гаспадаркі былі дапушчаны некаторыя шурпатасьці і перагібы. Новая кампанія павінна весьціся на прынцыпе поўнай дабраахвотнасьці разьмяшчэньня пазыкі і павінны быць расьсеяны тыя настроі, якія ў некаторых мясцох утварыліся пры рэалізацыі пазыкі ўзмацненьня сельскай гаспадаркі.

Сума новай пазыкі куды большая за суму 1-ай пазыкі індустрыялізацыі, і каб забясьпечыць дзяржаве прыток неабходных сродкаў, трэба будзе ўсімі сіламі імкнуцца да таго, каб усе 100 проц. рабочых на прадпрыёмствах і служачых ва ўстановах падпісаліся на пазыку ў разьмеры іх месячнага заработку.

Рабочыя, сяляне і служачыя павінны памятаць, што, прымаючы актыўны ўдзел у рэалізацыі 2-й пазыкі індустрыялізацыі, яны тым самым стануць актыўнымі ўдзельнікамі сацыялістычнага будаўніцтва ў нашай краіне.

Рабочыя вітаюць выпуск II пазыкі індустрыялізацыі

Гомель, 31-7. Гомельскія рабочыя вітаюць выпуск 2-е пазыкі індустрыялізацыі. Рабочыя заяўляюць, што яны ахвотна надпішуцца на аблігацыі пазыкі, бо пазыка дае пэўную выгоду. На заводзе «Пролетарий» многія рабочыя, дзякуючы аблігацыі пазыкі, зьберагаглі некаторыя сумы. Рабочыя заводу зьвярнуліся ў завком з прапановаю распачаць растлумачваючую працу.

Рабочыя фабрыкі «Труд» прапануюць пачаць падпіску на аблігацыі пазыкі. Калектыў „Палескае Праўды" пачаў праводзіць падпіску на аблігацыі пазыкі. Акрфінаддзел у бліжэйшы час распачынае практычную працу па рэалізацыі пазыкі. У акрузе будзе заснавана акруговая камісія дапамогі пазыцы. На прадпрыёмствах і ў раёнах будуць арганізаваны аналёгічныя камісіі. Намячаецца арганізацыя конкурсу на лепшую камісію дапамогі. Учора ў Дзяржбанку некаторыя асобы наводзілі спраўкі аб умовах рэалізацыі пазыкі. Дзяржбанк пачаў папярэдні запіс на пакупку аблігацый.

Сяляне, страхуйце сваю рухомую маемасьць!

Наша сялянства досыць добра знаёма з шэрагам відаў дзяржаўнага страхаваньня, і зусім зразумела, бо дзяржаўнае страхаваньне існуе ў нас амаль што сем гадоў.

За гэты пэрыяд аграмадная колькасьць сялянскіх гаспадарак ужо атрымала тую ці іншую дапамогу ад органаў дзяржаўнага страхаваньня. Разьмер дапамогі, якую атрымоўваў селянін, залежыў ад самаго селяніна, бо калі ён абмяжоўваўся адным акладным страхаваньнем, дык страхавая дапамога была меншай. У тых-жа выпадках, калі гаспадар страхаваў сваю маемасьць яшчэ дадаткова, дык і дапамога Дзяржстраху была больш значная.

Разам з тым трэба адзначыць, што ў сялянскай гаспадарцы ёсьць і такая маемасьць, якая зусім не страхуецца ў акладным парадку. Да гэтай маемасьці адносіцца ўся хатняя рухомасьць як мэбля, вопратка, бялізна, абутак і і інш., так і сельска-гаспадарчы інвэнтар і нарэшце сельска-гаспадарчыя прадукты: хлеб у зярне, або ў саломе, сена, гародніна і шэраг іншых. Уся гэта маемасьць па прыблізных падліках каштуе ў сярэднім ня менш 600 руб. Такім чынам каштоўнасьць рухомай маемасьці сялянскай гаспадаркі часам ацэньваецца ня менш кошту будынкаў. Між тым усе будынкі сялянскай гаспадаркі застрахаваны па акладным страхаваньні, а 10 пр. іх яшчэ і дадаткова. Рухомая-ж маемасьць і сельска-гаспадарчыя прадукты, як мы гаварылі вышэй, па акладным страхаваньні зусім не страхуюцца.

Дабраахвотнае-ж страхаваньне ў гэтай галіне ў большасьці акруг разьвіта яшчэ вельмі слаба. К прыкладу ў Полаччыне ў 26-27 годзе было 42 страхаваньня, у Віцебшчыне—96, Аршаншчыне—375 і ў Мазыршчыне толькі 10 страхаваньняў. Крыху больш гэты від страхаваньня распаўсюджаны ў Гомельшчыне, Магілеўшчыне і Меншчыне. Параўнальна здавальняюча стаіць справа з страхаваньнем рухомай маемасьці ў Бабруйскай акрузе, дзе летась было зарэгістравана звыш 9400 страхаваньняў гэтага віду. Прыблізна гэтакі-ж малюнак з страхаваньнем рухомай маемасьці і сельска-гаспадарчых прадуктаў мы назіраем па акругах Беларусі і сёлета.

Водлуг даных Белдзяржстраху наогул па Савецкай Беларусі з 100 гаспадарак 98 зусім не застрахавалі сваей рухомай маемасьці на выпадак пажару, а калі-ж разглядаць паасобныя акругі, дык небясьпека ў гэтай галіне будзе яшчэ большай.

Відаць, што ня ўсё сялянства ведае аб тым, што можна страхаваць рухомую маемасьць, але побач з гэтым трэба адзначыць, што досыць ёсьць такіх гаспадароў, якія спадзяюцца на тое, як-небудзь яно будзе, а можа пажару і ня будзе, а наво[шта], мо[ў], тады страхаваць.

Наш вясковы актыў павінен растлумачыць селяніну, што спадзявацца на «авось», гэта значыць ставіць сваю гаспадарку пад пагрозу магчымага разбурэньня. У сучасны момант агенты Дзяржстраху на мясцох праводзяць працу па пераацэнцы будынкаў у шмат якіх вёсках. Агенты павінны побач з правадзімай працай растлумачыць селяніну карысьць ад гэтага віду страхаваньня.

Як ня трэба распаўсюджваць газэт

(Слуцкае паштовае аддзяленьне)

Лёзунг—«Газэта і кніга—у вёску» —выконваецца Слуцкай поштай адваротна. Прыклад, калі вясковыя хлапцы захацелі выпісаць газэту ў такую вёску, дзе ні адзін экзэмпляр газэты да гэтага часу ня выпісваўся, дык, прышоўшы на пошту і запытаўшыся,—тут выпісваюць газэты,—пачулі адказ, —тут, але пачакайце. Вы падумаеце, што асоба, якая сядзела па выпісцы газэт, была занята якімі небудзь справамі? Мыляецеся—ён піў у той час нейкіх дам чаем. Хлопцы пачалі думаць, што папалі ў чайную, але на вывесцы было напісана—пошта.

Стаім і думаем, але к гэтаму часу дзеці і дамы былі адпоены і паштавік узміласьцівіўся і выпісаў газэты. Задаволеныя ідуць хлопцы дадому.

Чакаюць газэт. І дачакалі: 9 ліпеня прыходзяць 2 нумары „Савецкая Беларусь" за 3 і 4 ліпеня, а „Беларускае Вёскі" няма, але выбачайце, я крыху схлусіў к «Сав. Бел.» быў дадатак, гэтая-ж газэта за 25 мая.

Мабыць паштар на курэньне мне прыслаў, або пад блюдка падсьцілаць, як чай буду піць. Што-ж «Сав. Бел.» прачыталі, а «Бел. Вёска» кажам, няхай ляжыць на пошце разам атрымаем. Чакаем, ды цешымся, што цэлую бібліятэку атрымаем з газэт. Прышло 20 ліпеня—газэт няма. Пашоў на пошту спытацца чаму няма газэт. «Мы— адказваюць—даведаемся і скажам, а вы ня турбуйцеся, нікому вашыя газэты не патрэбны, разам атрымаеце. Ізноў цешымся. Гэта-ж гэтулькі адразу газэт, амаль за м-ц «С-Б» і ўцалку «Б-В». Але няспраўдзіў паштавік. 25 ліпеня ізноў атрымалі «Сав. Бел.» за 11, 18 і 21 ліпеня, а «Бел. Вёс.» за 7 і 11 ліпеня. Пахмурнелі мы.

Зараз 29 ліпеня, больш газэт не атрымоўваем. Сяляне як паглядзелі, як мы атрымоўваем газэты, дык сьмяюцца, што грошы дарэмна аддалі.

І. Цімохаў.

ЗА БОЛЬШЫ УРАДЖАЙ.

Дзьве асноўныя задачы стаяць перад зямельнымі працаўнікамі і сялянствам у асеньнюю пасеўкампанію. Першай зьяўляецца калектывізацыя і арганізацыя розных вытворчых відаў сельска-гаспадарчай каапэрацыі і другая—барацьба за ўзьняцьце ўраджайнасьці.

За пэрыяд вясны намі арганізавана 388 новых калектыўных гаспадарак, але пакуль што ўсе яны знаходзяцца ў стадыі арганізацыі і пагэтаму ўвосень нам усю працу прыдзецца сканцэнтраваць, галоўным чынам, на змацаваньні толькі што арганізаваных калектываў. Калі мы іх замацуем, то зробім вялікую справу, бо новыя калгасы зусім невялічкія як па ліку зямлі, так і па ліку сем'яў да гэтага часу не абсталяваны, гаспадарча не ўпарадкаваны. Усе гэтыя недарэчнасьці за пэрыяд восені неабходна ліквідаваць, каб замацаваць зробленыя дасягненьні. На калектыўнаму будаўніцтву галоўным недахопам у нашай працы зьяўляецца тое, што мы стараемся абы як толькі арганізаваць больш калгасаў, і пасьля гэтага зусім не клапоцімся аб іх гаспадарчым замацаваньні, у выніку чаго яны развальваюцца.

Што датычыцца спэцыяльных відаў сельска-гаспадарчай каапэрацыі, дык у гэтых адносінах плян выканан толькі на 66 процантаў і ў даным напрамку прыдзецца шмат папрацаваць, каб дадзеныя дырэктывы выканаць і пашырыць вытворчае сялянскае каапэраваньне.

У сёлетнім годзе да гэтага часу абсалютна нічога ня зроблена па арганізацыі пасялковых каапэратываў. Цяпер палажэньне і статут аб гэтых пасёлках зацьверджаны, і кожны раён павінен у працягу восені арганізаваць пасялковыя каапэратывы.

У мінулыя гады мы амаль зусім не праводзілі ўвосень спэцыяльнай пасеўкампаніі і не мабілізоўвалі сялянскую актыўнасьць каля задач асеньняга севу. Аднак, пара прызнацца, што ў гэтым мы рабілі памылку, бо вытворчасьць збожжавых культур і ва ўмовах Беларусі зьяўляецца адной з важнейшых задач. Пры тым курсе на шпаркую інтэнсыфікацыю сельскае гаспадаркі, які мы праводзім, мы разам з гэтым ставім перад сабой задачу дабіцца такіх ураджаяў па збожжавых культурах, каб яны цалкам забясьпечвалі краіну хлебам без завозу яго з-за памежаў Беларусі. Некаторым такая наша ўстаноўка можа паказацца, што мы гэтым самым радыкальна мяняем курс нашае сельска-гаспадарчае палітыкі і замест інтэнсыўнага напрамку разьвіцьця гаспадаркі становімся на шлях экстэнсыўна-збожжавага. Зусім ня так. Курс на інтэсыфікацыю гаспадаркі, дзякуючы якому процант пасеву збожжавых культур, у адносінах да ўсёй пасеўнай плошчы, памяншаўся і заместа іх пашыраліся травы, бульба, карэньплоды і іншыя інтэнсыўныя культуры, зьяўляецца правільным і непарушным. Становіцца на іншы шлях разьвіцьця сельскае гаспадаркі—роўназначна зьнішчэньню тавацнасьці гаспадаркі і пераходу яе да натуралізацыі, пагэтаму, высоўваючы задачу павялічэньня збору збожжавых культур, мы зусім не мяняем сучасны курс палітыкі, а толькі паглыбляем яго. Нашы працаўнікі і спэцыялісты памылкова думалі, што паколькі на Беларусі разьвіваецца інтэнсыўная гаспадарка, дык непатрэбна цікавіцца збожжавымі культурамі, ад чаго гэта частка гаспадаркі прыходзіла да занападу. А мне думаецца, што падняць таварнасьць сельскай гаспадаркі магчыма ў тым выпадку (пры сучасных умовах), калі гаспадарка будзе забясьпечана хлебам уласнай вытворчасьці, і тады большая частка іншых прадуктаў і культур пойдзе на продаж.

Клін збожжавых культур павінен пашырацца за кошт уцягваньня і большага засеву няўжытковых зямель, аблог, меліараваных зямель і скарачэньня паравога кліну і, такім чынам, зусім не скарачаючы, а наадварот, і ў далейшым пашыраючы ўдзел інтэнсыўных культур, мы маем прастор дзеля пашырэньня збожжа.

Але які шлях у нас, на Беларусі, зьяўляецца абмежаваным і пагэтаму асноўным шляхам у пашырэньні збожжавых культур зьяўляецца шлях павышэньня ўраджайнасьці. Калі ісьці ў гэтым напрамку, а ён зьяўляецца галоўнейшым, дык перад спэцыялістам і селянінам—багатыя пэрспэктывы. На запытаньне, як пашырыць колькасьць збожжавых культур, я сьмела і проста адказваю: давайце павялічым ураджайнасьць гэтых культур у два разы. Даб'ёмся таго, каб зімовыя культуры замест 45-50 пуд. давалі 90-100 пуд.

Дзеля гэтага ёсьць усе магчымасьці, бо нашы дасьледчыя станцыі, некаторыя сяляне-дасьледчыкі, культурныя сялянскія гаспадаркі дабіліся падвойнага, а некаторыя і патройнага ўраджаю.

На вёсках кожны год назіраецца значны недахоп хлеба; часам няма заробку, каб купіць хлеба, і гэта ў той час, калі магчыма падвоіць ураджайнасьць і прагнаць голад з вёскі. Сялянам, спэцыялістам пара са ўсёй напружанасьцю разгарнуць працу, накіраваную на ўздым ураджаю ў кожным калгасе, саўгасе і сялянскіх гаспадарках. Інтэнсыфікуючы сельскую гаспадарку, каапэруючы яе, увоздзячы новую тэхніку, нельга дапусьціць такога зьявішча, як бясхлебіца сярод значнай часткі сялянства. Калі мы ня ўздымем ураджаю—будзем мець бясхлебіцу. З мерапрыёмстваў, праз якія мы павінны дабіцца большага ўраджаю азімых, зьяўляецца, у першую чаргу, ачыстка насеннага матар'ялу. Неабходна было-б, каб усё азімае насеньне было сёлета ачышчана, а між тым, прымаючы пад увагу нядбайныя адносіны сялянства да гэтае справы, а таксама зусім нязначны лік зернаачышчальных машын, мы вызначылі (сорамна сказаць) толькі 7 проц. ад усяго насеньня. Зразумела, што такую лічбу трэба лічыць мінімальнай, і кожная акруга, кожны раён, я думаю, сам і паставіць перад сабой, як задачу, ачысьціць ня менш—15-20 проц. азімага насеньня, і, памойму, з гэтай задачай магчыма справіцца, калі толькі на мясцох будуць мабілізаваны ўсе машыны і сваечасова скарыстаны. Праўда, за час падрыхтоўкі да вясеньняга севу некаторыя машыны папсаваны, паламаны, і акругам неабходна правесьці цэлую кампанію па рамонту машын з тым, каб к часу зернаачысткі ўсе машыны былі ў спраўнасьці, бо тэрмін для ачысткі азімага надзвычайна кароткі, і тут будзе кожны дзень дораг.

Зернаачыстка важна тым, што толькі праз адно гэта простае мерапрыёмства магчыма будзе падняць ураджайнасьць на 10 проц., і асаблівы посьпех яно дасьць у тых выпадках, калі зернаачыстка будзе праведзена ва ўсім калгасе, пасёлку, вёсцы і, памойму, добра рабілі тыя вёскі і пасёлкі, якія ў абавязковым парадку большасьцю галасоў пастанаўлялі аб ачыстцы ўсім пасёлкам, вёскай пасеўнага матар'ялу.

Мала насенна-ачышчальных машын, і ў гэтым вінавата само сялянства, якое на каапэрацыйных падставах з дапамогай дзяржаўнага крэдыту мае ўсю магчымасьць купіць усе неабходныя машыны і прылады. На набыцьцё такіх машын дзяржаўных сродкаў ня хопіць і тут патрэбны лік машын павінна набыць само сялянства.

Дзеля пашырэньня ўраджайнасьці паўстае пытаньне і аб сартавым насеньні. Сучаснае сялянскае насеньне выradзілася, адзічала. У далейшым, карыстаючыся ім, селянін ня будзе мець асаблівых пэрспэктыў на падвышэньне ўраджайнасьці. У бліжэйшыя гады даб'ёмся таго, каб мець ва ўсіх гаспадарках гатунковае насеньне, і належную працу з сёлетняга году неабходна шырока разгарнуць. Дзяржаўнай арганізавана з саўгасаў насенная культура, дзе гадуюць гатунковае насеньне. Праз некалькі год мы пачнём даваць сялянству шмат гатунковага насеньня, але каб яго распаўсюдзіць ва ўсіх сялянскіх гаспадарках, неабходна ўтварыць вялізарную сетку насеннаводных таварыстваў з самога сялянства.

Гатунковае насеньне дасьць магчымасьць пашырыць ураджайнасьць, і пагэтаму задача па ўтварэньню насенных таварыстваў, якіх у нас зусім мала, таксама ўваходзіць у працу асеньняе пасеўкампаніі.

(Працяг будзе).

Зьм. Прышчэпаў.

Патроім ураджайнасьць нашых палеткаў

АБ ПАВЯЛІЧЭНЬНІ ЎРАДЖАЙНАСЬЦІ Ў БССР

(З дыспуту ЦСПСБ).

Падняцьце ўраджайнасьці нашай сельскай гаспадаркі павінна стаць цэнтрам увагі ня толькі спэцыялістаў, але ўсіх працоўных. —Вакол гэтага пытаньня трэба згрупаваць думку ўсёй савецкай грамадзкасьці.

Па ініцыятыве ЦП саюзу сельскіх і лесных працаўнікоў 30-га ліпеня ў памяшканьні ЦСПСБ быў арганізаваны дыспут на тэму аб павялічэньні ўраджайнасьці ў БССР.

У нарадзе прымалі ўдзел: Наркамземляробства т. Прышчэпаў, намесьнік наркамземляробства т. Каровікаў, дыректар Беларускага Дасьледчага Інстытуту сельскай і лясной гаспадаркі т. Гарэцкі і шмат выдатных спэцыялістаў і вучастковых аграномаў.

ПАВЯЛІЧЭНЬНЕ РЫНАЧНАСЬЦІ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ БССР.

У добра абгрунтаванай прамове т. Гарэцкі абрысаваў сучасны стан ураджаяў беларускіх глеб і шляхі ўзьняцьця ўраджайнасьці ў будучыне.

— У параўнаньні з іншымі раёнамі СССР,—адзначыў т. Гарэцкі,—БССР зьяўляецца раёнам інтэнсыўнага вядзеньня сельскай гаспадаркі. Характэрнай асаблівасьцю гэтага раёну зьяўляецца ўстойлівы ўраджай, які адпадае найменшым гадавым хістаньням, найбольш незалежны ад кліматычных уплываў: цікава яшчэ і тое, што стан інтэнсыфікацыі цесна зьвязаны з стабільнасьцю ўраджаю. Чым больш інтэнсыўны раён, тым больш устойліва сама ўраджайнасьць. Вось чаму ўсе мерапрыёмствы, накіраваныя на павялічэньне ўраджайнасьці, павінны быць адначасна накіраваны і на павялічэньне інтэнсыфікацыі сельскай гаспадаркі.

Трэба адзначыць, што за апошнія 7 год вельмі стабільна становішча [illegible]

ШЛЯХ ДА ДОБРЫХ УРАДЖАЯЎ—БУЙНЫЯ ГАСПАДАРКІ.

[illegible]

[illegible] насьці зьяўляецца павялічэньне завозу ў БССР штучнага ўгнаеньня, якога зараз у нас бракуе.

— Арганізацыя с.-г. калектываў, зубін, штучнае ўгнаеньне, розныя травы, ужываньне торфу, як угнаеньне—вось шляхі да павышэньня ўраджаю.

ВОПЫТЫ ДАСЬЛЕДЧЫХ СТАНЦЫЙ—У МАСЫ.

Загадчык Менскай расьлінаводнай станцыі т. Прохараў высоўвае, як неабходныя мерапрыёмствы па павышэньні ўраджайнасьці, увядзеньне ў Менска-Слуцкім раёне 4-х-палёвы севазварот, які даў-бы магчымасьць узбагаціць глебу арганічнымі і мінэральнымі спажыўнымі для расьлін рэчамі. Для гэтага нашы насеннаводныя станцыі павінны падабраць гатункі лубіну з больш кароткім вэгітацыйным пэрыядам, каб ён да пасеву жыта мог пасьпець на насеньне, і яго можна было заараць.

Менская расьлінаводная станцыя праводзіць наступны севазварот, які дае высокі эканамічны эфэкт: жнівішча аўсу ці ячменю заворваецца, і на ім сеюць азімую віку, якая пасьпявае ў пачатку чэрвеня на другі год і дае да 300 п. з гэктару добрага сена. Адразу засяваюць на гэтым месцы лубін з дабаўленьнем фасфарыту, і да восені лубін дае шмат арганічнай масы; на ім засяваюць жыта. На трэці год па жыце з вясны засяваюць сэрадэлю ці пасьля зьняцьця ўраджаю—лубін, якога ня трэба на зіму заворваць, а вясной, дабавіўшы трохі гною, можна сеяць бульбу. Галоўную масу гною ў гаспадарцы можна накіраваць на карэньплоды, а то і на бульбу; дзякуючы гэтаму ўраджай будзе гарантаваны.

Дыспут выклікаў вялікую зацікаўленасьць [illegible]

Рыхтуемся да асеньняга севу.

КАЛГАСЫ ПЕРАД СЕВАМ.

У калгасах ужо разгарнулася шырокая падрыхтоўка да асеньняй пасеўнай кампаніі.

Усяго сёлета пад азімымі пасевамі у калгасах мае быць занята каля 10900 гэктараў зямлі.

Вялікая праца мае быць праведзена ў час асеньняй пасяўной кампаніі па арганізацыі шматпалёвых севазваротаў: апошнія мяркуецца ўвесьці ў 216 калгасах. Добры гатунак насеньня значна павялічвае ўраджайнасьць. Пагэтаму сёлета па пляну намячаецца распаўсюдзіць у калгасах 3000 цэнтнэраў гатунковага жыта, з якіх 1500 цэнтнэраў ужо накіравана для разьмеркаваньня па калгасах, а рэшту насеньня калгасы атрымаюць праз акруговыя зямельныя аддзелы.

Апроч таго, у асеньнюю пасеўную кампанію мае быць завезена ў калгасы каля 8700 цэнтнэраў штучнага ўгнаеньня.

Сельска-гаспадарчымі машынамі і прыладамі калгасы ў надыходзячую пасеўную кампанію будуць амаль-што поўнасьцю забясьпечаны.

Ачыстка і сартыроўка насеньня таксама значна дапамагаюць павялічэньню ўраджайнасьці, а таму ў асеньнюю пасеўную кампанію мае быць ачышчана і адсартавана насеньня па калгасах каля 100000 пудоў.

У некаторых раёнах пшаніца заражана галаўнёю. Гэткае насеньне ні ў якім разе немагчыма выкарыстоўваць для пасеву, без папярэдняга пратраўліваньня. Па пляну мяркуецца пратравіць каля 1500 пуд. насеньня пшаніцы. Раённай агранаміі неабходна аказаць у гэтым калгасам адпаведную тэхнічную дапамогу.

На праведзеньне асеньняй пасяўной кампаніі па калгасах Белсельсаюзам адпушчана 300000 руб. агульнага крэдыту і 50000 руб. спэцыяльных сродкаў, усяго—350000 руб., якія ўжо разьмеркаваны па акругах.

У часе асеньняга севу калгасы будуць таксама аказваць шырокую дапамогу бяднейшаму сялянству. Гэта дапамога будзе выяўляцца ў ачыстцы насеньня, абмене палепшанага насеньня і аказаньні дапамогі машынамі, апрацоўцы і падрыхтоўцы глеб. Усяго мяркуецца ачысьціць бяднейшаму сялянству каля 400,000 кгр. насеньня, правесьці абмен 40000 кгр. насеньня і засеяць каля 150 гэктараў.

КАНТРАКТАЦЫЯ АЗІМІНЫ Ў МЕНСКАЙ АКРУЗЕ.

У Менскай акрузе будзе ўсяго законтрактавана 8.750 гэкт. азіміны. Кантрактацыя будзе праводзіцца ў Чэрвенскім, Капыльскім, Смалявіцкім і Астрашыцка-Гарадоцкім раёнах.

АРГАНІЗАЦЫЯ НАСЕННАГА ФОНДУ.

Менскі акрза ўзьнімае пытаньне аб арганізацыі насеннага фонду сартавога насеньня на асеньнюю сяўбу. Дзеля гэтага мяркуецца забраніраваць у саўгасах Менскай акругі ўсе лішкі жыта, якія павінны быць добра захаваны. Гэта дасьць магчымасьць у наступны год вольна рэгуляваць асеньняй сяўбой.

КАНТРАКТАЦЫЯ ЖЫТА Ў БАБРУЙШЧЫНЕ.

Бабруйск, 31-7. У працягу асеньняй сяўбы ў Бабруйшчыне будзе законтрактавана 12500 гэкт. жыта. Апрача авансу, засеўшчыкі будуць задавальняцца ў першую чаргу машынамі, насеньнем і ўгнаеньнем. Праца па кантрактацыі будзе закончана да 20-га жніўня.

Павялічэньне сродкаў на мэліярацыю.

[illegible]

Дзеля таго, каб не ўтварыць разрыву паміж гідратэхнікай і культуртэхнікай, пры Беларускай С.-Г. Акадэміі мае быць арганізавана катэдра па культур-тэхніцы, што дасьць магчымасьць ва ўмовах Беларусі падрыхтаваць патрэбныя кадры культур-тэхнікаў.

Ахова вёскі ад пажараў.

[illegible] даць, вёска сама зацікаўлена ў супроцьпажарным будаўніцтве, і нашым мясцовым і цэнтральным органам гэту сялянскую ініцыятыву трэба цалкам і своечасова падтрымаць.

У гэтым напрамку ўжо робяцца некаторыя крокі. Па лініі ВСНГ вывучаецца пытаньне аб выпрацоўцы пажарных машын на нашых бе- [illegible] кіраўніцтва і не чакаць, пакуль з акруг прышлюць сухія лічбы.

Пакуль ня позна, НКУС трэба зьвярнуць на гэта асаблівую ўвагу.

Што датычыцца гарымасьці, то водлуг вестак пажарнай інспэкцыі НКУС, гарымасьць у гэтым годзе значна паменшылася.

У Прэзыдыуме Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР.

28-га ліпеня г. г. пад старшынствам тав. А. І. Хацкевіча адбылося чарговае пасяджэньне Прэзыдыуму ЦВК БССР.

Разам з іншымі былі разгледжаны наступныя пытаньні:

АБ ДЗЕЙНАСЬЦІ ГАРАДЗКІХ І МЕСТАЧКОВЫХ КАМІТЭТАЎ УЗАЕМАДАПАМОГІ.

Заслухан даклад Народнага Камісарыяту Сацыяльнае Забясьпекі аб дзейнасьці гарадзкіх і местачковых камітэтаў узаемадапамогі.

Неабходнасьць адшуканьня сродкаў на аказаньне дапамогі асобам, якія ня маюць права на дзяржаўнае забесьпячэньне, выклікала арганізацыю гарадзкой узаемадапамогі. Усяго ў БССР маецца 40 гарадзкіх і местачковых таварыстваў узаемадапамогі. Згодна маючыхся ў Наркамсацзабясьпекі зьвестак па 30 таварыствах, у апошніх налічваецца на 1-IV-28 г.—21.647 членаў, з якіх 4752 жанчыны.

Астача сродкаў па гэтых таварыствах складае 37444 р. Галоўнай працай камітэтаў узаемадапамогі зьяўлялася аказаньне ўсялякага роду дапамогі членам таварыстваў, шляхам: выдачы адначасовых дапамог, узваротных суд, аказаньня мэдычнай дапамогі і інш. За час з кастрычніка 1926 г. па 1-IV-28 г. выдадзена розных дапамог беззваротна на 4420 р. і ўзваротна—36.296 р. Некаторыя таварыствы праводзілі таксама працу па арганізацыі працоўных арцеляй з сяброў таварыства; гэткіх арцеляй арганізавана—11.

Прэзыдыум ЦВК па дакладу пастанавіў арганізаваць камісію ў складзе т. т. Бэйліна (старшыня), Файнбурга (з заменай яго т. Лаўрыновічам), Калініна, Сімончыка, Пасынкоўскага, з удзелам прадстаўніка Наркампрацы.

Камісіі даручана вывучыць пытаньне аб дзейнасьці гарадзкіх і местачковых камітэтаў узаемадапамогі, скласьці праэкт адпаведнай пастановы і ўнесьці яго на зацьверджаньне Прэзыдыуму ЦВК у двохтыднёвы тэрмін.

АБ ПАДРЫХТОЎЧАЙ ПРАЦЫ ДА ПЕРАВЫБАРАЎ САВЕТАЎ.

Заслухан даклад Цэнтральнай Вы- [illegible] вымі выбарчымі камісіямі; Цэнтральнай Выбарчай Камісіі па атрыманьні з ЦВК Саюзу ССР прыблізных тэрмінаў перавыбараў саветаў, распрацаваць плян правядзеньня кампаніі ў БССР.

АБ ПАДРЫХТОЎЦЫ СЬВЯТКАВАНЬНЯ ДЗЕСЯЦІГОДЗЬДЗЯ АГАЛАШЭНЬНЯ БССР.

Згодна пастановы Прэзыдыуму ЦВК, арганізавана Камісія па падрыхтоўцы сьвяткаваньня дзесяцігодзьдзя агалашэньня БССР у складзе т. т. Хацкевіча (старшыня), Антанікоўскага, Агурскага, Галавача, Крэмер, Ісаева, Баліцкага, Цімашэнка і Яцкевіча.

Камісіі даручана распрацаваць плян сьвяткаваньня і ўнесьці яго на разгляд Прэзыдыуму ЦВК, а таксама абгаварыць пытаньне аб прыстасаваньні да дзесяцігодзьдзя агалашэньня БССР пастаноўкі помніку У. І. Леніну ў гор. Менску.

АБ ПРАЦЫ ПРЫЁМНАЙ ЦВК.

У мэтах палепшаньня абслугоўваньня наведвальнікаў, якія зьвяртаюцца ў Прыёмную Прэзыдыуму ЦВК, наркаматы і іншыя цэнтральныя ўстановы, Прэзыдыум ЦВК пастанавіў: арганізаваць пры Прыёмнай ЦВК папярэдні разгляд заяў і просьб прыватных асоб з удзелам адказных прадстаўнікоў адпаведных Наркаматаў і цэнтральных устаноў пад старшынствам Загадчыка Прыёмнай ЦВК; абавязаць усе наркаматы і цэнтральныя ўстановы праводзіць рэгулярны прыём наведвальнікаў у с в а і х установах, выдзеліўшы для гэтага, а таксама для сувязі з Прыёмнай ЦВК, адказных таварышоў (Намесьнікаў Наркомаў, членаў калегій, інспэктароў ці роўных ім асоб); прапанаваць усім акруговым і раённым выканаўчым камітэтам, гарадзкім, местачковым і сельскім саветам вызначыць у сябе час і сталы парадак прыёму наведвальнікаў членамі саветаў і выканаўчых камітэтаў; лічыльней зьвязаць працу Прыёмнай ЦВК з рэдакцыямі газэт для высьвятленьня працы Прыёмнай і паасобных фактаў бюракратызму і валакіты.

СЬЛЕДЗТВА ПА СПРАВЕ, ЯКОЕ БЫЛО ЎЗЬНЯТА КАНДЫДАТАМ У ЧЛЕНЫ ЦВК САЮЗУ ССР Т. ДУДЗІЧ АБ НЕПАРАДКАХ У МАЗЫРСКАЙ АКРУЗЕ.

[illegible] паваных па справе тав. Дудзіч—заканчваецца. Прынята таксама да ведама паведамленьне Намесьніка Старшыні Мазырскага Акрвыканкому т. Цыганкова, што з боку Мазырскага АВК прыняты шэраг мерапрыёмстваў да аздараўленьня становішча працы ў двух раёнах—Тураўскім і Жыткаўскім, Мазырскае акругі, згодна пастановы Прэзыдыуму ЦВК ад 31-га мая 1928 г.

Прэзыдыум ЦВК канстатаваў, што частка з гэтых мерапрыёмстваў была прынята Мазырскім АВК у свой час пасьля паведамленьня з боку т. Дудзіч аб ненармальнасьцях і злачынствах.

ПРА КАСЫ ЎЗАЕМАДАПАМОГІ САМАТУЖНАПРАМЫСЛОВАЕ КААПЭРАЦЫІ.

Зацьверджана пастанова ЦВК і СНК БССР пра касы ўзаемадапамогі саматужна-прамысловае каапэрацыі.

Згодна гэтай пастановы, члены прамысловых і працоўных арцеляй і прамыслова-крэдытных таварыстваў для ўсіх відаў матар'яльнае і культурнае ўзаемадапамогі могуць арганізоўваць касы ўзаемадапамогі з удзелам ня менш 50 членаў.

Статуты кас узаемадапамогі і іх саюзаў рэгіструюцца ў інспэкцыях мясцовае прамысловасьці акруговых выканаўчых камітэтаў, а калі дзейнасьць касы ці саюзу выходзіць за межы аднае акругі, то ў аддзеле мясцовае прамысловасьці Вышэйшага Савету Народнае Гаспадаркі БССР.

АБ ПАРАДКУ ДЫСЦЫПЛІНАРНАЙ АДКАЗНАСЬЦІ.

Прэзыдыум ЦВК зацьвердзіў палажэньне аб парадку дысцыплінарнай адказнасьці.

Згодна палажэньня, дысцыплінарныя пакараньні накладаюцца на ўсіх службовых асоб за ўчыненыя імі недагляды і правіннасьці, якія не прадугледжаны правіламі ўнутранага распарадку, у тых выпадках, калі па ступені важнасьці гэтых недаглядаў і правіннасьцяй асобы і органы, маючыя права накладаць дысцыплінарныя пакараньні, альбо судова-сьледчыя органы, пракурорскі надзор ці Рабоча-Сялянская Інспэкцыя—палічаць, што трэба караць ня ў судовым, а ў дыс- [illegible]

ГУЛЯНЬНЕ 20 ВЕСАК.

(Ад нашага спэцыяльнага карэспандэнта).

[illegible] ляньня, пра тое, якімі мерамі трэба аддягваць увагу моладзі ад хуліганства, п'янства і царквы. Ня толькі моладзь, але і старыя ўважліва слухалі афіцыйную частку: яны сёньня не пайшлі ў царкву, яны сёньня прышлі пагуляць з моладзьдзю, паглядзець новае культурнае жыцьцё.

[illegible]

Стрэл. Стары застаецца ў той-жа позе, у якой быў. Натоўп кінуўся да цэлі. Дружны таварыскі сьмех абудзіў цішыню лесу.

— Прамахнуўся дзядзька!— крыкнуў уголас натоўп.

— Гэй, ня ўмееш страляць!—сьмяецца адзін хлапец.

— А ты лепш страляеш?—агрызнуўся стары, перадаючы вінтоўку.

— Вядома, лепей! Я хоць ня ў цэнтр яблычка трапіў, але ўсё-ж каля яго

— Нічога, дзядзька, не абражайся, —кажа далей хлапец.—Я ўсю зіму ў гуртку вучыўся страляць і то цяпер у яблычка не папаў.

— А ну цябе!—адмахнуўся ад яго стары і, засмучоны няўдачай, адышоў у бок.

Судзьдзя назваў новае прозьвішча. Падышоўшы стары, узяў стрэльбу і пачаў цэліцца.

— Вучыся, дзядзька, страляць. Хваля сьмеху падтрымлівае словы чырвонаармейца, шэфа вёскі, прышоўшага на гуляньне.

— Страляю, страляю, ды ніяк вось гэта ня выстраляю,—адказаў стары, паказваючы рукой на рэчы, што ляжалі на століку.

Яшчэ весялей праходзіць лётарэя арганізаваная Сельвыканкомам. Тут народу шмат. Дый папяросы, шпроты, пячэньне, мыла, цукеркі—вабяць да сябе гуляючых.

— Дайце мне даступіцца, я хачу выйграць,—пачуўся ззаду дзявочы галасок.

— Выйгравай, выйгравай,—адказаў натоўп, прапушчаючы наперад хлапчука.

— Вось вазьмі грошы, дай пацягнуць,—кажа піонэр гадкоў 8, трымаючы ў руцэ грыўню.

Хлапец нерашуча запусьціў руку ў вурну і выцягнуў адтуль скручаную і перавязаную ніткаю паперку.

— Ёсьць, ёсьць!—пішчыць ён радасна.—Ня пусты, напісана,—кажа ён перадаючы паперку. Маленькі тварык шырока ўсьміхаецца, а вочкі прагна глядзяць на столік. Сэкунды для яго цягнуліся, як вечнасьць, пакуль лёта- [illegible]

[illegible] стары выпалі-бы,—зноў жартуе з яе нехта.

— Зараз будзе конкурс гарманістаў —абвяшчае адзін таварыш са сцэны, пабудаванай на паляне.

Гарманісты, якія запісаліся для ўдзелу, ужо сабраліся. Іх было шмат. Ад кожнай вёскі выступала па некалькі чалавек. Публіка расселася каля сцэны на мураўцы і слухала народныя беларускія песьні.

Дружна была спаткана дзяўчынагарманістка з вёскі Німаніцы: яе асабліва ўважліва слухалі прысутныя, бо яна—адзіная кабета сярод выступаючых на гуляньні.

Зачырванеўшыся, яна сыйшла са сцэны.

— Дрэнна я грала,—зьвярнулася яна да сваіх, німаніцкіх.

— Тут столькі вачэй глядзіць, што неяк пальцы дрыжаць і пры гэтым гармошка не свая.

— Нічога,—падтрымліваюць яе свае Усё-ж такі прыз атрымала.

Воддаль расьцягнуўся харавод. Тут была толькі моладзь.

Прыемна гучыць народная беларуская песьня. Мімаволі заслухаешся і ня можаш адарвацца. А песьня пра Беларусь, пра яе прыроду і хараство, пра жыцьцё беларусаў. Усё роднае...

Аркестр заглушае харавод. Арганізаваліся скокі проста на двары. Тут старыя і моладзь, босыя і абутыя. Усе скачуць.

— Хадзем, цётка, скакаць!—запрашае чырвонаармеец старую.

Радасна яна скінула са сьпіны клумак і закружылася...

І яна сёньня не пайшла ў царкву.

Застаецца вітаць першыя вопыты аддягваньня ўвагі насяленьня ад хуліганства, п'янства і царквы.

Пажадаем, каб гэткія вопыты шырока і часта праводзіліся на нашай Беларусі.

Рыгор Ге.

В. Німаніца, Менск. акр., Бабр раёну.

„КАПШАЯМ--АЛОХ“.

Мэліярацыя ці зьдзек?

Нічога так адразу ня кідаецца ў вочы першаму і сьвежаму чалавеку, які ўвойдзе ў Смалявіцкі РВК,—як прыём адказнымі працаўнікамі сялян.

У гэтую галіну бюракратызму, паколькі яна яшчэ слабая ў сваім першапачатковым разьвіцьці—Смалявіцкі РВК з усіх сіл і падтрымоўвае. Інакшай-жа і нельга, бо хто-ж у Смалявічах і будзе больш начальнік за старшыню РВК Жука і сэкратара Хадыку?!. Мялюзга ўсе!..

Дзіўна было чуць, калі сэкратар РВК, праглядаючы справы Кляніцкага с.-с., глянуў скоса на сэкратара с.-с. т. Першая і злосна крыкнуў:

— Гэта ў мяне не чалавек, калі перада мною не калоціцца!.. Вот я, напрыклад, прыеду ў Жодзінскі с.-с.— дык там так калоціцца перада мною сэкратар, што аж стол ходарам ходзіць!..Во, гэта дык сэкратар!..

І калі гэта было заўважана на сходзе сялян у тэй-жа вёсцы, перад тварам сэкратара Смалявіцкага райкому т. Нерадава—дык уявеце, якое было ўсіх сялян зьдзіўленьне, калі той-жа Нерадаў выступіў з такой абаронай:

— **А што-ж вы думаеце?!. Калі ня будуць перад адміністрацыйным ліцом калаціцца—дык нічога і ня будзе!..**

І наогул пачаў разводзіць аб карысьці дрыжаньня падчыненых.

А калі ўзяць, к прыкладу,—адносіны «вышэйшага начальства» да свайго ніжэйшага. За адну толькі нязначную спрэчку б. завхоза, (ён-жа і старшыня мясцкому) Смалявіцкай больніцы т. Кашаля Тодара з старшынёй РВК Жукам—Кашэль так ёмка вылецеў з свае пасады, што і цяпер ходзіць без кавалка хлеба.

Мо' вы падумаеце, што скарацілі наогул пасаду завхоза больніцы?.. Дзе там!.. Пасада асталася, але дзя «упрощения работ и средств» гэту пасаду абслугоўваюць па чарзе фэльчары.

Канешне ня бывае і бяз кур'ёзаў. Так, напрыклад, адзін стары фэльчар, каб не абмыліцца ў паперах (які-ж ён спэц!) узяў яшчэ к сабе ў дапамогу сваю нявестку. Вот і „упрощение“— дзе быў адзін—цяпер працуюць двое...

Аднак гэта нішто ў параўнаньні з тымі падзеямі, якія толькі нядаўна адбыліся. Для гэтага я павінен астававіцца і перадаць увесь малюнак па парадку:

Каля шляху, на ўзгорку ляжыць вёска Заказінец, Варатоўскага с.-с., дзе жывуць спрадвечныя гаспадары яе— Капшаі. Гэтыя восем гаспадарак маюць у сярэднім на 11—7 душ сям'і па 6-5 дзесяцін зямлі і наогул у сярэднім плоцяць 9—12 рублёў падатку. Жывуць на бедна-пясчанай глебе. І адзіным падспор'ем для іх—каровы, якіх трымаюць усёж-ткі па адной, дзьве, і толькі ў аднаго гаспадара—тры штукі.

Для пашы яны маюць спрадвечны, за плячыма іх гумён, выган у дзесяцін 12. Гадоў 20—25 таму назад, гэтыя Капшаі свой забалочаны, аброслы кустарнікам выган расьцерабілі і самі пракапалі на ім 3 канавы даўжынёй усе, прыблізна, 220 сажняў, на гэтым расьцяробе і пасьвіла вёска сваіх кароў, бо без яго—бяры карову на вяроўку і вядзі па межах.

У 1926 годзе праходзіла землеўпарадкаваньне і чамусь-ці гэты выган адыйшоў ад сяльчан у запасфонд (хутчэй усяго як агульная паша) і раённая смаляв. зямельн. камісія прадстаўляе гэтыя сухі выган сялянам з другога хутару, для... **мэліярацыі!**

Менская АЗК аставіла выган за Капшаямі..

Прадстаўнік вясковага мэліярацыйнага т-ва М. Пятроўскі, з дазволу РВК, закладае на сухім вучастку Капшаёвага выгану—паказальны вучастак памерам у 0,25 дзесяціны.

Што-ж гэта за таварыства?.. Гэта сяльчане вёскі Заказінец, якія жывуць у аддегласьці Капшаёў у 1,5 вярсты. Заможнікі, нават, кулакі. Так, напр. М. Пятроўскі мае ў сваім карыстаньні 20 дзесяцін пахаты, 5 дзесяцін сенажаці, кавалак уласнага лесу на 3-4 душы.

Сам-жа ён старшыня с.-с. і старшыня мэліярацыйнага т-ва, камсамолец!.. Іншыя, як гр. Салодкіх, Пратасэвічаў, Сарокаў і Копцей маюць па 14 дзесяцін на гаспадарку (Салодкія і Сарокі) па 9 дз., (Пратасэвічы) у 3-х гаспадароў па 15 дз. і ў аднаго— 18 дзесяцін на гаспадарку (гр. Копці).

Дзеля таго, каб ніхто ня мог парушыць іх спакою, ды каб убіцца ў давер'е ўлады—яны ўсякімі хітрыкамі падлезьлі пад РВК, пад крылышкам Жука і загадч. земаддзелам Вашкевіча з'арганізавалі мэліярацыйнае т-ва і пачалі сваю работу, **не на балоце, якое ёсьць і якое трэба асушыць, а на сухім выгане Капшаёў!..**

І вось калі Менскае АЗК устанавіла права на карыстаньне Капшаям,— Пятроўскі падае заяву ў Смалявіцкую РЗК, каб адняць ад Капшаёў выган, дзе гэта справа за № 50 і разглядалася ад 22-XII—27 г., і Пятроўскаму адмоўлена.

І дзіўна!.. Капшаі маюць на руках пастанову Смалявіцкай РЗК, што Пятроўскаму (мэліярацыйнаму т-ву) адмоўлена захапіць выган Капшаёў— аднак, па распараджэньню таго-ж РВК, —Пятроўскі, Салодкія, Копці і інш. прыходзяць араць гэты выган. Перш на месца прыяжджаў загадчык РЗК Вашкевіч і заверыў, што Пятроўскі ня мае права карыстацца, а потым, на трэці дзень, прыехаў і «начальственна» рыкнуў:

— Арыштаваны вы ўсе будзеце, калі што якое... калі будзеце Пятроўскаму супярэчыць!..

Маючы на руках такі важкі дакумант, як пастанова Смаляв. РЗК, Капшаі Пятроўскага з К° ня пусьцілі на выган. І «т-ва» падалі ў міліцыю заявы, што Капшаі іх на балоце пабілі... А там з боку Капшаёў былі толькі бабы, тады як на работу з боку «т-ва» прышлі мужчыны, і бойкі ніякай ня было. Цяпер Капшаёў цягнуць у суд за няма ведама што!?.

Была аб гэтым падана ў Менскую АЗК падрабязная заява, з просьбай прыняць якія-небудзь „меры“—і заява прышла ў РЗК (на каго і скардзіліся!) назад з дзіўнай рэзалюцыяй:

«Растлумачыць гр. Капшаям падрабязна, бо яны не зразумелі...».

А што не зразумелі: ці то, што Капшаі падавалі, бо ня трэба было на добры лад і зусім падаваць заявы, справа ясная за кім выган, ці мо сама Менская АЗК нічога не зразумела, а калі і зразумела, дык баялася ўгнявіць Смалявіцкую РЗК?!. Тут, дык, праўда, незразумела!.. Хто-ж растлумачыць Капшаём?.. Ды ніхто! РВК цяпер сярдзіт на іх, што яны скардзяцца на РВК і лазяць усюды па ўстановах, а свой с-савет і падаўна, бо там старшыня—Пятроўскі.

На выган цяпер Капшаёў ня пускаюць ні нагой, нават зьдзекуюцца над імі. На дзёрне, пасьля сваей працы, аставілі такія словы:

> Капшаям алох!

Прыходзяць вечарамі Капшаі на свой выган, моўчкі доўга стаяць на ім, дзівяцца!.. Ні Жук, ні Вашкевіч гаварыць з імі не даюцца, і толькі кожным ранкам, у нядзелю, ці нават і буднімі днямі, можна ўбачыць аднаго з Капшаёў у парозе РВК з замусьленымі паперамі ў руках...

Дык што-ж гэта такое: мэліярацыя, ці што іншае, калі на балоце, якое трэба асушыць, спачатку па гатоваму сеюць, а потым ужо праводзяць мэліярацыю!? Што-ж гэта такое: калі прадстаўнікі нізавой улады ня хочуць гаварыць з сялянамі, калі свая-ж пастанова ім не закон?!.

Цяпер наогул аб Смалявічах. Прабавалі тут ставіць тэлеграфныя слупы па мястэчку (проста няма ведама для чаго!), некальки паставілі, і тыя так, што нехта ноччу іх павылупліваў, як цырульнік зубы. Пакапалі ямы, а ў тыя ямы дамаўласьнікі цяпер сьмецьце ссыпаюць і памыі выліваюць.

З гэтай работы местачкоўцы сьмяюцца. Ставіліся гэтыя слупы ўжо не адзін год, адзін раз нават і электрычныя лямпачкі ўкруцілі, ды так, што на другі дзень яны адкруціліся і пабіліся.

Гэтак-жа сама, мусіць, па распараджэньню РВК, ужо даўно, гады два таму назад, былі пастаўлены для чагось-ці слупы ў Кляніцкім с-с. і так яны засталіся гніць аж да сёньняшняга дня. Падгнілі, шмат ужо на баку, людзі выкруцілі з іх крукі, надтушкі пабілі ізалятары...

А ў свой час, у пастанове сваей Смалявіцкі РВК ад 28-V—27 г. пратакол № 18 зацьвердзіў: к 1 ліпеня правесьці з м. Смалявіч у в. Кляніцк тэлефон.

І асталося ўсё гэта толькі на... паперы.

„Працуем“ адным словам.

М. Н.

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ ЎРАДУ БССР.

ПАСТАНОВА

САВЕТУ НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ БССР

па дакладу Ушацкага райённага выканаўчага камітэту Полацкае акругі аб стане райёну і аб сваёй дзейнасьці.

Выслухаўшы даклад Ушацкага райённага выканаўчага камітэту Полацкае акругі, Савет Народных Камісараў БССР адзначае, што за справаздачны перыяд у працы райённага выканаўчага камітэту ёсьць наступныя дасягненьні:

1. Сельскія саветы, як і райённы выканаўчы камітэт, у большасьці праводзяць паводле плянаў, якімі прадугледжана пастаноўка больш жыцьцёвых пытаньняў, дзякуючы чаму ўдалося больш прыцягнуць да працы як членаў саветаў, так у некаторай частцы і вясковы актыў. Разам з гэтым можна заўважыць паступовае наладжаньне працы па праверцы і правядзеньні ў жыцьцё сваіх пастаноў і пастаноў вышэйшых органаў улады.

2. Разам з павялічэньнем пасеўнае плошчы наглядаецца частковае падвышэньне засеву ільну, бульбы, канюшыны з павялічэньнем шматпольных севазваротаў і значным ростам ліку буйнай рагатай і працоўнай жывёлы.

3. З агульным ростам і ўмацненьнем сельскае гаспадаркі наглядаецца, асабліва ў апошнім годзе, значны рост удзельнае вагі кааперацыйнага сэктару—як у забесьпячэнча-загатоўчых, так і ў вытворчых апэрацыях сельскае гаспадаркі (рост спэцыяльных відаў сельска-гаспадарчых аб'яднаньняў з 5 у 1927 г. да 25 на 1-VI 1928 году, кааператаваньне па спажывецкай кааперацыі з 53 проц. да 65 проц. і па сельска-гаспадарчай крэдытнай кааперацыі з 29,6 проц. да 32,6 проц. агульнага ліку гаспадарак райёну пры адначасным павялічэньні паявых капіталаў па спажывецкай кааперацыі на 65 проц. і па сельска-гаспадарчай крэдытнай кааперацыі на 90 пр.).

4. Пашырэньне школьнай сеткі, прыбліжэньне школы да насельніцтва і больш разгорнутая праца па ліквідацыі няпісьменнасьці спрыялі большаму ахапленьню дзетвары школай і дарослага насельніцтва ліквідацыйнымі пунктамі.

5. Досыць шпарка разгорнута будаўніцтва школ, вэтэрынарных лячэбніц і інш., прычым большая частка будынкаў агнятрывалыя (глінабітныя).

6. Праведзеныя кампаніі па распаўсюджаньні пазыкі ўмацненьня сялянскае гаспадаркі і па самаабкладаньні далі здавальняючыя вынікі.

Разам з паказанымі дасягненьнямі ёсьць наступныя недахопы:

1. Адсутнічае штодзённае плянавае кіраўніцтва і практычная дапамога райённага выканаўчага камітэту сельскім саветам, і да сучаснага моманту выезды членаў райённага выканаўчага камітэту ў сельскія саветы праводзяцца, галоўным чынам, у часы кампаній.

2. Большасьць камісій пры сельскіх саветах да гэтага часу не разгарнулі сваё працы, і прэзыдыумы сельскіх саветаў зварачалі на гэта мала ўвагі, чаму вясковы актыў сялянства і інтэлігенцыі мала згуртаваны навакол сельскіх саветаў і нават у большасьці сельскіх саветаў да сучаснага моманту няма падліку вясковага актыву.

3. Ня гледзячы на тое, што маецца 46 жанчын, беспасрэдна зьвязаных з працаю ў савецкіх установах, з якіх дзьве займаюць пасады старшынь сельскіх саветаў, райённы выканаўчы камітэт мала цікавіцца іх працаю (адсутнічае плянавае правядзеньне нарад, не заўсёды запрашаюцца на пасяджэньні саветаў і арганізацый, а таксама мала практыкуюцца асабістыя даручэньні па выкананьні паасобных заданьняў), чаму як райённы выканаўчы камітэт, так і сельскія саветы не ведаюць, каго з мясцовага актыву можна скарыстаць для больш адказнай працы.

4. Слабая падрыхтоўка насельніцтва да ўспрыняцьця мерапрыемстваў для ўзмацненьня сельскае гаспадаркі, чаму ўся плошча, пераведзеная на шматпольле, замацавана, а таксама плошча пад тэхнічнымі і трудаёмкімі культурамі займае нязначны процант.

5. Нязначны лік да апошняга году спэцыяльных кааперацыйных сельска-гаспадарчых аб'яднаньняў (два машынных і тры мэліярацыйных) і неразгорнутасьць працы іх, асабліва мэліярацыйных, з прычыны слабага арганізацыйна-тэхнічнага абслугоўваньня і непадрыхтаванасьці вадапрыёмнікаў.

6. Калектыўныя гаспадаркі, якія ёсьць у райёне, яшчэ не зьяўляюцца прыкладнымі гаспадаркамі як з боку бытавога становішча, так нават і ў дачыненьні да апрацоўкі зямлі, мала розьняцца ад звычайных вясковых гаспадарак у зьвязку з недахопамі жывога і мёртвага інвэнтару, разбуранасьцю будынкаў і не заўсёды сталаму падбору складу калектыўных гаспадарак.

Адзначаючы больш менш здавальняючую ўвагу райённага выканаўча камітэту да надзяленьня зямлёю яўрэйскага насельніцтва (ёсьць дзьве сельска-гаспадарчыя арцелі з 20 сем'ямі і надзелена 27 паасобных гаспадарак), Савет Народных Камісараў лічыць, што з боку райённага выканаўчага камітэту ня была зьвернута належная ўвага на арганізацыю ў сельска-гаспадарчыя калектывы насельніцтва іншых нацыянальнасьцяў (польскай, латыскай), хаця на іх культурнае абслугоўваньне зьвернута належная ўвага.

7. Неўпарадкаваньне лясоў дзяржаўнага значэньня і ня зусім правідловае замацаваньне за асобнымі вёскамі лясоў мясцовага значэньня выклікаюць незадаволеньне сялянства.

8. Агульны процант землеўпарадкаванае плошчы райёну, хаця зьяўляецца максымальным па акрузе, усё-ж значна ніжэй сярэдняга па БССР.

9. Дэфіцытнасьць спажывецкай і сельска-гаспадарчай крэдытнай кааперацыі і часта ня зусім сталая праца кааперацыі, асабліва сельска-гаспадарчай і крэдытнай, у галіне разьмеркаваньня пазык і інш. зьяўляюцца перашкодаю больш шырокаму кааперараваньню насельніцтва.

10. Мала ўвагі з боку сельскіх саветаў і райённага выканаўчага камітэту аддана [illegible] дастаткова праводзіцца камітэтамі сялянскае ўзаемадапамогі праца па пашырэньні грамадзкае дапамогі беднаце, па павялічэньні сродкаў камітэтаў праз сваечасовае спагнаньне членскіх узносаў і праз пашырэньне вытворчае дзейнасьці, праз эксплёатацыю розных прадпрыемстваў і інш.

Адзначаючы паказаныя недахопы, Савет Народных Камісараў БССР на далейшае прапануе:

1. Узмацніць і паглыбіць працу па палепшаньні і прыбліжэньні ўсяго савецкага апарату да насельніцтва праз яго спрашчэньне, рацыяналізацыю і праз рашучаю барацьбу з бюракратызмам і валакітаю і, захоўваючы савецкую дэмакратыю, шырока разгарнуць крытыку і самакрытыку.

2. Зьвярнуць больш увагі ўмацненьню працы сельскіх саветаў, ажыўленьню існуючых камісій і большаму прыцягненьню да працы саветаў вясковага актыву, інтэлігенцыі, наладзіўшы ў самы бліжэйшы тэрмін сталы падлік. Інструктаваньне і агляд працы сельскіх саветаў праводзіць у плянавым парадку і праз больш сталых адказных працаўнікоў райёнаў. Разам з гэтым зьвярнуць асаблівую ўвагу на выхаваньне і скарыстаньне мясцовага актыву і на большае прыцягненьне жанчын да практычнае савецкае, кааперацыйнае і грамадзкае працы.

3. Замацаваньне шматпольля, больш шпаркі перавод плошчы на шматпольныя севазвароты, пашырэньне плошчы тэхнічных, трудаёмкіх і травяных культур, вырашчываньне на месцы гатунковага насеньня, лепшая апрацоўка глебы праз ужываньне больш складаных сельска-гаспадарчых машын і ўжываньне штучнага ўгнаеньня павінна зьяўляцца адной з галоўных задач у працы райённага выканаўчага камітэту і сельскіх саветаў.

4. Рабіць крокі да хутчэйшага ўмацненьня калектыўных гаспадарак праз рацыянальную пастаноўку іх працы, праз належную дапамогу ім, у паасобку аграномічную з боку райённых аграномаў, з мэтаю падвысіць калектыўныя гаспадаркі да ўзроўню прыкладаў для акольнага насельніцтва. Разам з узмацненьнем становішча існуючых калектыўных гаспадарак рабіць захады да ўтварэньня новых, асабліва з насельніцтва польскай, латыскай і яўрэйскай нацменшасьцяй.

5. Райённаму выканаўчаму камітэту і сельскім саветам зьвярнуць больш увагі на пашырэньне сеткі спэцыяльных відаў сельска-гаспадарчае кааперацыі, галоўным чынам, за лік бядняцкае часткі вёскі, і на разгортваньне працы існуючых праз лепшае арганізацыйна-тэхнічнае абслугоўваньне і стварэньне ўмоў, спрыяючых пашырэньню працы. Асаблівую ўвагу належыць зьвярнуць на працу сельска-гаспадарчае крэдытнае кааперацыі, на павялічэньне кааператаваньня гэтай сыстэмай кааперацыі, на больш правідловае разьмеркаваньне пазык, зьніжэньне пратэрмінаваных па пазыках, зьнішчэньне дэфіцытнасьці ў далейшай працы і павялічэньне як уласных паявых, так і ўкладных сродкаў, акруговаму выканаўчаму камітэту і Белсельбанку даручаецца зрабіць захады да пакрыцьця маючайся дэфіцытнасьці.

6. Падлічваючы прымежнасьць Полацкае акругі са значным лікам райёнаў ільнаводчаскіх і нязначнасьць землеўпарадкаванае плошчы (каля 25 проц. разам з дарэвалюцыйным землеўпарадкаваньнем), прапанаваць Народнаму Камісарыяту Земляробства зрабіць захады, каб землеўпарадкаваньне ільнаводчаскіх і прымежных райёнаў было абавязкова скончана не пазьней за ўстаноўлены тэрмін. Пры правядзеньні землеўпарадкаваньня райённаму выканаўчаму камітэту пашырыць растлумачальную працу па выбары такіх форм землякарыстаньня, якія-б спрыялі хутчэйшаму ўзмацненьню аграмаджанага сэктару ў вытворчасьці сельскае гаспадаркі.

7. Даручыць Народнаму Камісарыяту Земляробства і Полацкаму Акруговаму Выканаўчаму Камітэту прасачыць за тым, каб не пазьней 1 кастрычніка бягучага году былі перагледжаны дагаворы на карыстаньне лясамі мясцовага значэньня і скасаваны тыя з іх, па якіх лясы замацаваны неправідлова, а разам з гэтым прыняць захады каб ва ўстаноўленым плянам тэрміны ўсе лясы дзяржаўнага значэньня былі лесаўпарадкаваны.

8. Падлічваючы практыку правядзеньня мінулых гаспадарчых кампаній, райённы выканаўчы камітэт павінен зрабіць усе захады да сваечасовага і поўнага выкананьня плянаў загатовак, у паасобку па экспартнай сыравіне, да 100 проц. спагнаньня сродкаў па самаабкладаньні і зараз-жа распачаць працу па падрыхтоўцы да правядзеньня асеньняй пасеўнай кампаніі.

9. Бяручы пад увагу адсутнасьць у райённым цэнтры больш-менш здавальняючага памяшканьня для правядзеньня культурна-асьветнае працы, запрапанаваць Народнаму Камісарыяту Фінансаў выдаць райённаму выканаўчаму камітэту за кошт рэзэрвнага фонду Савету Народных Камісараў 3.000 руб. на рамонт і абсталяваньне маючагася будынку.

10. Аддалеглясьць сельскіх саветаў ад райённага цэнтру, адсутнасьць добрых шляхоў, прымежнасьць райёну выклікаюць крайнюю неабходнасьць наладзіць тэлефонную сувязь райённага выканаўчага камітэту з сельскімі саветамі, у зьвязку з тым Савет Народных Камісараў прапануе Упаўнаважанаму Народнага Камісарыяту Пошт і Тэлеграфаў і Полацкаму Акруговаму Выканаўчаму Камітэту высьветліць магчымасьць у бліжэйшы час наладзіць тэлефонную сувязь хаця-б з больш аддалёнымі сельскімі саветамі.

11. Райённы выканаўчы камітэт і сельскія саветы павінны і далей праводзіць працу на паглыбленьні нацыянальнае палітыкі, у прыватнасьці беларусізацыі, і па палепшаньні эканамічнага становішча [illegible]

12. [illegible]

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР М. Галадзед.

Кіраўнік Справамі Савету Народных Камісараў і Эканамічнай Рады БССР [illegible]

21 ліпеня 1928 г. г. Менск.

БЕЛАРУСКАЕ ДЗЯРЖАЎНАЕ ВЫДАВЕЦТВА.

ВЫШЛА З ДРУКУ

і прадаецца ва ўсіх кнігарнях БДВ

П. Лепяшынскі.—Ля вытокаў бальшавізму,—да 25-годзьдзя II-га зьезду партыі.

ЗЬМЕСТ: [illegible]

Старонак 64, цана 15 кап.

Галоўліт 302.

ХРОНІКА.

УДЗЕЛ БЕЛАРУСКАЙ ПРАМЫСЛОВАСЬЦІ У НІЖАГАРОДЗКІМ КІРМАШЫ.

Старшыня Белпайгандлю тав. Луцкевіч у гутарцы з нашым супрацоўнікам паведаміў наступнае аб удзеле беларускай прамысловасьці ў ніжагародзкім кірмашы, які адчыняецца 1 жніўня.

— Сёлета Белпайгандаль упяршыню выступае адзіным прадстаўніком ад усёй беларускай прамысловасьці — дзяржаўнай, мясцовай, саматужніцкай і працкалектываў.

Усяго Белпайгандаль мяркуе рэалізаваць тавараў на 1000000 р. З гэтай колькасьці па дзяржаўнай прамысловасьці мае быць рэалізавана: шпалераў—на 200000 р., паперы—на 25000 р., шкляной прадукцыі—на 80000 р., прадукцыі Лесбелу—на 20000 руб., Белскуртрэсту—на 50000 р., махорачных вырабаў—на 20000 р. і прадукцыі Меншвею—на 100000 р.

Па мясцовай прамысловасьці мяркуецца рэалізаваць: абутку—на 200000 р., гатовага адзеньня—на 200000 р. і інш. тавараў—на 100000 р.

Белпайгандаль мяркуе закупіць на ніжагародзкім кірмашы інструманты, тэхнічную і імпортную прадукцыю, сыравіну і інш. тавараў, прыблізна на 100000 р.

Трэба адзначыць, што па некаторых відах тавараў, Белпайгандаль сёлета выступіць на кірмашы ўпяршыню (галантарэя, прадукцыя Меншвею і інш.

Наогул кажучы, сёлета беларуская прамысловасьць выступае на ніжагародзкім кірмашы больш арганізавана.

Экспэдыцыя па Усходняй Беларусі.

Вярнулася ў Менск экспэдыцыя навуковых працаўнікоў і студэнтаў, якая наведвала Ленінград, дзе адведала ўсе музэі, у якіх ёсьць беларускія калекцыі, і прайшла па Усходняй Беларусі пехатой. З Гомелю экскурсанты прыехалі поездам у Меншчыну, дзе па Самахвалавіцкім і Сьмілавіцкім райёнах зноў прайшлі пехатой. Экскурсіяй выяўлена шмат помнікаў старасьветчыны, апісана жаночая адзежа, запісана шмат цікавых народных слоў і інш. Цяперака матар'ялы навукова апрацоўваюцца.

Дапамога кітайскім рэвалюцыянэрам.

Скарбоначныя зборы на дапамогу кітайскім рэвалюцыянэрам, якія праводзіліся па Менску 28 і 29 ліпеня, далі 766 руб.

Масавае гуляньне, наладжанае ячэйкай Мопр'у ДПУ—звыш 400 руб.

Усе гэтыя сродкі пойдуць у карысьць 2-хтыднёвіка дапамогі кітайскім рэвалюцыянэрам.

Падрыхтоўка да ўсесаюзнай нарады рабселькораў.

У Менскім акругкоме КП(б)Б распачалася падрыхтоўчая кампанія да Ўсесаюзнай нарады рабселькораў.

Ужо адбылася нарада па гэтым пытаньні. Нарада пастанавіла стварыць пры акругкоме адзіны камітэт па падрыхтоў[illegible]

Фонд абароны.

[illegible]

2500 руб. на арганізацыю майстэрні для беспрытульных.

[illegible]

Дапамога маткам-адзіночкам.

[illegible]

Ясельная кампанія.

[illegible]

Месячнік дапамогі дзецям.

[illegible]

Склад прыймовых камісій БДУ.

Праўленьне БДУ на сваім апошнім пасяджэньні зацьвердзіла склад прыймовых камісій па факультэтах для прыёму студэнтаў на 1928-29 акадэмічны год.

У склад прыймовай камісіі мэдфаку ўваходзяць: ад БДУ дэкан праф. Кроль, нам[illegible]

Курсы прапагандыстаў.

[illegible]

Перасяленьне на асушаныя балоты.

[illegible]

Пабудова спартыўнага стадыёну.

[illegible]

Палепшылася абслугоўваньне насельніцтва поштай.

Па даным Менскай паштова-тэлеграфнай канторы, за першае паўгодзьдзе бягучага гаспадарчага году палепшылася абслугоўваньне поштай насельніцтва Менскай акругі.

Калі на 1-га студзеня г. г. пошта абслугоўвала насельніцтва на 80 проц., дык на 1-га ліпеня ёю абслугоўваецца 82 проц.

Менскі дзень.

10000 руб. сёлета адпусьціў Наркамздраў БССР на рамонт цэнтральнай рабочай і адной райённай амбуляторыі ў Менску.

На 1,5 міліёнаў рублёў мяркуе ў наступным годзе экспартаваць рознай сыравіны спажывецкая кааперацыя БССР.

4-хтыднёвыя курсы для перападрыхтоўкі працаўнікоў с.-г. крэдытнай кааперацыі будуць праведзены ў жніўні.

Наркамасьветы даў дырэктывы рэарганізаваць па адной вясковай сямёхгодцы ў школу сялянскай моладзі (у кожнай акрузе).

Калёнію для псыхічна-хворых у Новінках мяркуе адчыніць у наступным годзе Наркамздраў.

Падрыхтоўка зубных дактароў для вёскі.

З мэтай падрыхтоўкі зубных дактароў для працы на вёсцы, у якіх у сучасны момант рэспубліка мае вялікую патрэбу, пры Адантолёгічным Інстытуце Нар. Кам. Аховы Здароўя і пры Клініцы Пастаматалёгіі БДУ ўстанаўліваецца стажыраваньне дзеля перападрыхтоўкі зубных дактароў.

Праця стажыраваньня—6 месяцаў.

Усе накіраваныя дзеля стажыраваньня зубурачы павінны даць падпіску аб абавязковай службе за стаж па БССР ня менш аднаго году.

Гатае мерапрыемства дасьць магчымасьць падрыхтаваць зубных дактароў для працы на вёсцы.

Гастролі цырку.

8 сёмага жніўня ў Менску пачнуцца гастролі цырку Кіссо, які выступіць з досыць багатай праграмай, у якой, паміж іншым, будуць выступаць 16 дрэсіраваных коняй.

У канцы сэзону мяркуецца наладзіць французкую барацьбу з удзелам вядомага барца Паддубнага.

Арганізацыя групавых садоў.

[illegible]

Тэлефонная сувязь у Менскай акрузе палепшылася.

[illegible]

Яўрэі на зямлі.

[illegible] моцных яўрэйскіх калектыўных гаспадарак. Такім чынам—зьнішчана векавая легенда, што яўрэі ня здольны да земляробства.

Другі зьезд яўрэйскіх сялян, які адбыўся ў Менску ўзімку гэтага году, ужо меў магчымасьць сьцьвердзіць, што дырэктывы партыі і мерапрыемствы Савецкае ўлады стварыць яўрэйскае сялянства далі станоўчыя вынікі.

У сваіх прамовах дэлегаты—яўрэі зьезду пацьвярджалі, што адносіны да іх з боку сялян беларусаў, таксама з боку сялян іншых нацыянальнасьцяў, вельмі добрыя.

С. Э.

На менскім хлебазаводзе.

Увесь штат хлебнага заводу ў сучасны момант складаецца з 162 чалавек.

Рабочыя заводу ня ўсе кваліфікаваныя. Але яны ўсе за час працы набылі вялікую практыку, і гэты фактар даў значны штуршок у прадукцыі.

Сярэдні заработак рабочага—67 р. у месяц (ня лічачы выпадкаў асабліва [illegible] звыштэрміновых).

Нармальная праца на заводзе пачалася [illegible]. У маі выпечана хлеба розных гатункаў 34791 пуд.; у чэрвені—60396 пуд.—павялічэньне на 78 процантаў.

Калі ўзяць гэту прадукцыю на грошы, то ў маі выпечана на 108423 руб., у чэрвені—на 139874 руб.

Першы час працавалі ў адну зьмену, а ў канцы мая пачалі працаваць у тры зьмены.

Значная ўвага аддаецца заводам пытаньню аб сыстэматычным зьніжэньні цэн. Гэта ўдарная задача, якая ня сходзіць з парадку дню.

Некаторыя вынікі эканоміі ўжо маюцца. Перайшлі на апал вуглём. Пакуль што вынікі невялікія—мала кваліфікаваных качагараў. У далейшым пераход на апал вуглём дасьць эканомію тысячу рублёў у месяц.

Зараз выпечка дасягае 2200 пудоў штодня. З часам будзе павялічэньне да 2400-2500 пуд. у дзень.

Згодна пяцігадовага пляну можна спадзявацца пашырэньня працы заводу на 50 процантаў. Зразумела, гэта будзе мець уплыў на патаненьне прадукцыі.

Э.

Справачны аддзел.

КАТЫРОЎКА ПАЗЫК

(НА 1-VIII 1928 г.).

Абл. 1 дзярж. паз. — прад. 4—64, куп. 4—62.

Абл. 2 дзярж. паз.—прад. 5—16,5 куп. 5—14,5.

Абл. 3 сял. паз.—прад. 5—02,5, куп. 5—00,5.

Абл. 10 пр. паз. 27 году —прад. 25,98, куп. 25—88.

Абл. дзярж. паз. 26 г. — прад. 122, куп. 120.

Абл. 12 пр. дзярж. паз. прад. 102—75, куп. 102—00.

Абл. 6-проц. паз. індустр. прад. 25—20 куп. 25—10.

ТЭАТР—КІНО.

ЛЕТНІ САД КІНО «КУЛЬТУРА». Савецкая, 71.

Мастацкі фільм „ЗЯЛЁНЫ ШУМ“.
ЗВЫШ ПРАГРАМЫ ГАСТРОЛІ
МАРІ ДАНСКОЙ
са сваімі сэнсацыйнымі нумарамі.

КІНО «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА».

З аўторка 31 ліпеня
пасьля доўгага перапынку зноў на нашым экране папулярная актрыса МАР'Я ЯКОБІНІ ў фільму
„У плывучым доме“.
Драма ў 7 частках.

КІНО «ПРАЛЕТАРЫ».

ТОЛЬКІ 3 ДНІ. ГРАНДЫЁЗНЫ ФІЛЬМ.
„ГІШПАНСКАЯ ТАНЦОРКА“
у 8 частках.
Каса адчынена з 5 г. Пач. 1-га сэансу а 7 гадз. 30 хв.

КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».

У зьвязку з рамонтам, зачынена да 7 жніўня.

ЗГУБЛЕНЫ:

— Лекавая кніжка Дзевісевіча С., выд. [illegible], кв. 909.

— Ордэр на атрыманьне грошай у суме 5 р. 75 к. Цімошчанка І. А., выд. Калінкаўскім вучасткам Лесбелу за № 17665, кв. 916.

Вынікі 6-цітыднёвых курсаў у Менску.

19 ліпеня скончыліся шасьцітыднёвыя курсы ў гор. Менску па перападрыхтоўцы настаўніцтва Менскай акругі. Ня лішне будзе падвесьці вынікі праслуханых лекцый.

Зьяўляецца мімавольнае імкненьне к параўнаньню настрояў, з якімі настаўніцтва рыхтавалася да гэтай паездкі ў сталіцу нашай Беларусі, з настроем яго значнай часткі ў сучасны момант.

Колькі надзей, колькі зацікаўленасьці, чаканьняў было сярод настаўніцтва. Здаецца, ня было на сьвеце абставін, якія-б затрымалі гэта імкненьне к папаўненьню ведаў пасьля шматгадовага гатаваньня ва ўласным саку. Не затрымлівала на мясцох матар'яльна цяжкае становішча тых, хто ехаў на свой кошт, нават кепскія сямейныя ўмовы. У гэтым напрамку цікава адзначыць чатыры выпадкі,—калі настаўніца-маці зьяўлялася на курсы з дзіцём на руках, якое заставалася пры ёй на працягу шасьцітыднёвага тэрміну. А колькі настаўніц пакідала сваіх дзяцей часам на чужыя рукі.

Адчыніліся заняткі. Захопленасьць адчувалася на кожным кроку: кожнае слова лавілася наляту, замацоўвалася абгаварвалася. Вось падрабязна і дэтальна разгледжан спосаб барацьбы з контр-рэвалюцыйнай дзейнасьцю служыцелей царкоўнага культу, дадзен напрамак дзейнасьці настаўніка ў гэтай галіне, указана літаратура, растлумачаны спосабы арганізацыі гурткоў бязбожніка і спосабы антырэлігійнага выхаваньня дзяцей. Гэтыя яскравыя і дэтальныя тлумачэньні далі настаўніцтву ўпэўненасьць у сваёй моцы ў барацьбе з рэлігійным дурманам і бадзёры погляд на надыходзячую працу.

Закранута было пытаньне аб сродках выхаваньня дзіцяці згодна пэдалёгіі, але можна лічыць, што толькі закранута, бо для вывучэньня гэтага пытаньня патрэбен не малы час. Усё-ж на падставе дадзеных ведаў, пры ўважлівых адносінах к правільнаму выхаваўчаму боку школы, веды таксама магчыма папоўніць згодна дадзенай выпіскі адпаведнай літаратуры.

Праслухалі і досыць уявілі некаторыя веды па прыродазнаўству, але гэты бок вымушае чакаць на будучы час большага, чым ён даў, бо гэта зьяўляецца сталым пытаньнем у сувязі з выкарыстаньнем зямельных паказальных вучасткаў пры школах, асабліва ў зьвязку з дапамогай сялянству парадай.

Што датычыцца выкладаньня мэтодык па арытмэтыцы і роднай мове, то хоць новых кругавідаў яны не адчынілі, але нельга абыйсьці той разнавіднасьці і незвычайнай цікавасьці, з якой распрацован спосаб выкладаньня для вучняў школ 1-й ступені.

Праслухалі таксама дэтальна растлумачаны пяцігадовы плян нашага дзяржаўнага будаўніцтва, і перад настаўніцтвам шырока разгарнулася шмат галін, у якіх наша школа павінна дапамагчы выкананьню намечанага пляну, а побач з гэтым узьнікла шмат пытаньняў, якія самастойна бывае цяжка вырашыць на месцы, пытаньняў балючых, атручваючых настрой, як нявыкананы наказ і патрабуючых тэрміновага вырашэньня. І не дарэмна: яшчэ раз рашуча была падкрэсьлена неабходнасьць сельска-гаспадарчага ўхілу ў школе з мэтай уплыву на насельніцтва ў перабудове старай вёскі на новую.

Некалькі слоў аб прыкладным мастацтве ў школе. Ня раз прыходзілася чуць ад нашых паважаных кіраўнікоў курсамі, што школа бяз сьпеваў зьяўляецца як-бы напалову мёртвай. Трэба згадзіцца з такім поглядам, але трэба заўважыць і тое, што зборнікаў беларускіх сьпеваў, асабліва школьнага характару, бадай што няма. Той-жа маленькі матар'ял, які пасьпелі даць курсы, зьяўляецца недастатковым і яго хопіць ня больш, як на 2-3 месяцы.

Папоўніць яго неабходна, і мы чакаем, што адпаведныя кіруючыя органы адгукнуцца на гэта запытаньне і не пакінуць нас сярод шляху ў нашых добрых начынаньнях.

В. Чарнякова.

Бягомль.

ЯК РАЗУМЕЕ ЗАДАЧЫ „АЎТАДОРУ“ МЕНСКІ КАМГАС.

Мы больш чым упэўнены, што будучы гісторык аўтадорскага руху ў БССР пачэснае месца адвядзе аўтадорскім імкненьням Менскага камгасу, яго заўзятасьці і ўпартасьці ў будаўніцтве дарог, вуліц, мастоў. Яно і ня дзіва, бо Менск—сталіца БССР.

Каб будучаму гісторыку ня трэба было рыцца ў справаздачах і плянах камгасу аб паляпшэньні дабрабыту гораду, мы пастараемся перадаць яму рэальны факт такога будаўніцтва. Зрабілі маленькую экскурсію за горад, каб так сказаць, на практыцы пераканацца, як будуюцца ў нас дарогі.

Прыгожы нядзельны дзень. Паволі шпацырую за горадам каля «Антонава».

— Вось—думаю я сабе,—хутка гэта пазграбная і калдобістая дарога будзе выбрукавана, ня будзе тут больш балота; а па роўнядзі яе, як страла, будзе каціць аўтамабіль. Я буду сядзець у ім і зьлёгка пагушківацца на мяккіх падушках...

Падыходжу бліжэй—аж з боку нібы малатарня гудзе яшчэ, бліжэй—аж ужо не малатарня, а, здаецца аўтабус..

Во, зязюлёк, тут... я толькі [illegible] аб табе марыў, а ты, як тая шапка-нявідзімка зьявіўся ўжо...

Гляджу небарака гудзе усім не[illegible] ад радасьці, а проста ня можа выбрацца з ямаў: абапал усяе дарогі, на гасьцінцы, які зварачвае каля хутару «Антонава», пакапаны вялізныя ямы (тут капаюць гліну) а дарога лукаткамі ідзе паміж глыбокіх ям. Тут ня толькі аўтабусу, але і на каню цяжка праехаць.

На крык шофэра—«ратуйце» пазьбягаліся людзі, якія ледзь выратавалі аўтабус.

— Ну, і гаспадары,—заўважыў, засопшыся, змардваны шофэр. — Добра, што гэта прыгода здарылася ўдзень, а каб уначы, дык, і касьцей тут не сабраў-бы. Нечага сказаць, дбаюць аб нашым дабрабыце, хутка тут усю дарогу перакапаюць, а камгас і ведаць ня будзе... Вось дык «аўтадор»...

Доўга яшчэ лаяўся [illegible] шофэр, пасылаючы [illegible] «далікатныя» эпітэты па адрасе [illegible].

А нейкі [illegible] які стаяў каля шоф[illegible] заўважыў яму: [illegible]

К. І.

СУД.

Злосны растратчык.

Спачатку 1926 году Алесь Алесяў Сеўрук быў абраны ў склад праўленьня Менскага акруговага саюзу паляўнічых.

Пры разьмеркаваньні абавязкаў паміж членамі праўленьня—Сеўрук застаўся адказным сэкратаром і касірам паказанага саюзу.

Прыняўшы касу, Сеўрук запрацаваў. Атрымліваючы ад членаў саюзу членскія і іншыя ўзносы, Сеўрук меў прывычку класьці ўзносы не ў грашовую скрынку, а ў сваю кішэню, а калі грошы пападалі ў кішэню, Сеўрук не шкадаваў іх, пускаў направа і налева на разгулы, пакупку рэчаў для ўласных патрэб і г. д.

Ужо к восені 1926 году Сеўрук растраціў 300 р., але калі падлічылі касу і старшыня праўленьня Мілер упэўніўся ў растраце,—крымінальнай справы супроць Сеўрука не распачаў, а загадаў яму папоўніць растрату з пэнсіі частковымі ўзносамі.

У кастрычніку месяцы 1927 году, калі рэвізійная камісія высунула пленуму праўленьня прапанову правесьці ў жыцьцё гарантыйнае страхаваньне супрацоўнікаў—служба якіх зьвязана з грашовымі справамі, пленум на гэта згадзіўся, але праўленьне пастанову пленуму ня выканала і Сеўрук замест папаўненьня ранейшага недахопу, за якім ніхто не сачыў, працягваў зложываць і вытвараць растраты саюзных грошай на свае асабістыя патрэбы. Адначасова Сеўрук зацягваў грашовую справаздачу на некалькі месяцаў і наогул, заблытваў рахункаводзтва з мэтай захаваць сьляды растраты.

Толькі ў маі месяцы 1928 году была зроблена генэральная рэвізія і за Сеўрукам была выяўлена растрата 3567 р. 83 кап.

Менскі акруговы суд прыгаварыў: Алеся Алесевага Сеўрука на пяць год зьняволеньня з суровым адмежаваньнем, пазбаўленьнем у правох на два гады і спагнаньнем з Сеўрука на карысьць Менскага акруговага саюзу паляўнічых 3567 р. 83 к.

Кастроў.

Апавяшчэньне.

САД АСЬВЕТЫ.

— Сёньня, 1 жніўня,—кіно «Сумка дыпкур'ера».

Пачатак роўна ў 10 гадзін.

Біеты сябрам клюбу—10 кап., сябрам саюзу—15 кап.

У выпадку дрэннага надвор'я кіно пераносіцца ў Дом Асьветы.

Адказны рэдактар М. КУДЗЕЛЬКА

БАЛЯНС

Беларускага Сельска-Гаспадарчага Банку на 1-га ліпеня 1928 году.

Каса і бягучыя рахункі	521877-89	Асноўны капітал	4073244-37
Каштоўнасьці	4-77	Іншыя ўласныя капіталы і фонды	721024-54
Дыскопт і спец. бяг. рахункі пад вэксалі	2167215-72	Староньнія сродкі для мэтав. крэдытаваньня	8164427-23
Тавара-пазычковыя апэрацыі	963797-10	Пазыкі ўнутры сыстэмы с.-г. крэдыту	8554528-42
Мэтавыя пазыкі	21794391-41	Перадыскопт і пераразаклад	2703135-57
Пратэрмінаваныя пазыкі	21656-11	Уклады і бягучыя рахункі	1405480-28
Розныя дэбітары	76733-44	Сума да патрабаваньня	6352-60
Маемасьць і ўдзел у прадпрыёмствах	967075-05	Карэспандэнцкія рахункі	82036-36
Выдаткі наступных гадоў	9847-44	Розныя крэдытары	305536-14
Апэрацыйныя выдаткі бягучага году	339611-28	%% і прыбыткі наступн. гадоў	25523-51
Адміністрацыйныя выдаткі бяг. году	47402-40	Апэрацыйныя прыбыткі бягучага году	744443-25
		Неразьмеркаваны прыбытак 1926-27 г.	123880-34
БАЛЯНС	26909612-61	БАЛЯНС	26909612-61

Нам. старшыні праўленьня Белсельбанку МАТУСЭВІЧ.

Член праўленьня ТРАФІМАЎ.

Галоўны бухгальтар ДАШКЕВІЧ.